

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Хроніка

Від проголошення до утвердження

25 парламентських подій, які вплинули на розбудову держави

► СТОР. 7

Верховна Рада Української РСР XII скликання (Верховна Рада України І скликання) прийняла Декларацію про державний суверенітет України.

Літопис

Завтра зробити більше, ніж учора

► СТОР. 11

До Дня Державного прапора

Герої любили Батьківщину не тоді, коли це увійшло в моду, а тоді, коли це було небезпечно для життя

► СТОР. 13

№ 159 (6413) ВІВТОРОК, 23 СЕРПНЯ 2016 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

З Днем Незалежності!

Вітання з нагоди Дня Державного прапора України

Шановні співвітчизники!

Вітаю вас із Днем Державного прапора України. Цього дня ми вшановуємо один із найвищих державних символів, адже прапор України — це прапор боротьби нашого народу за незалежну державність. Це символ тисячолітнього державотворення України.

З княжих часів — ще у битвах під Грюнвальдом та Оршею — українські воїни йшли у бій під стягами синьо-жовтих барв. Під цим прапором боролися Українські січові стрільці, воїни Армії УНР та ЗУНР. 29 квітня 1918 року синьо-жовті прапори на своїх кораблях підняли моряки Чорноморського флоту у Криму. З цим прапором у руках давали відсіч загарбникам українські повстанці 20-х років на Наддніпрянщині, січовики Карпатської України та воїни Української повстанської армії.

Синьо-жовтий прапор став символом української діаспори по всьому світу. Саме під цим стягом українці в еміграції продовжували боротьбу за державність України.

Цьогоріч ми вшановуємо п'ятдесятиліття геройського чину Георгія Москаленка та Віктора Кукси, які 1 травня 1966 року розірвали та скинули з будівлі Київського інституту народного господарства червоне окупаційне полотнище та встановили на його місці зшитий власноруч синьо-жовтий прапор із тризубом. За цей вчинок окупаційна влада кинула відчайдухів до таборів суворого режиму, але вони пережили заслання і сьогодні живуть поруч з нами у незалежній Україні. Вклоняюся перед мужністю цих людей.

Нині державні прапори знову майорять на передовій фронту боротьби з російськими окупантами. Під синьо-жовтими кольорами на блокпостах та в окопах обороняють спокій українського народу та всього вільного світу наші воїни. Сьогодні окремо хочу подякувати цим лицарям, які гордо несуть та бережуть державний стяг.

Закликаю всіх українців у різних куточках України і у всьому світі цього дня підняти на будинках, де вони живуть і працюють, синьо-жовті прапори як символ нашої тисячолітньої державності, як данину пам'яті всім борцям, які поклали своє життя за волю України, як символ нашої перемоги.

Голова Верховної Ради України
Андрій ПАРУБІЙ.

Ми самодостатня і волелюбна нація з нескореним духом свободи

24 серпня 1991 року. Позачергова сесія Верховної Ради УРСР, на якій було прийнято Акт про Незалежність України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Чверть століття тому ми здобули Незалежність. Справедливо. Довгоочікувано. Її ми, українці — самодостатня і волелюбна нація — виборювали по етапах століть. Працелюбністю, кров'ю, піснею, щирістю, терплячістю, боротьбою... і нескореним духом свободи. Бо це наш генетичний код, який неможливо знищити, як неможливо затьмарити сонце чи приборкати хвилю. Україна відбулася! Завдяки і всупереч! І попри те, що останні три роки незалежність відзначаємо у випробуваннях, ми ще більше усвідомили відповідальність за обрання свободи на своїй Богом даній землі. 25 років тому ми змінили історію, і сьогодні не шкодуємо про власний вибір і вибір мільйонів. «Ми унікальна нація, — писала Ліна Костенко. — Ви думали, що Україна так просто. Україна — це супер. Україна — це ексклюзив. По ній пройшли всі катки історії. На ній відпрацьовані всі види випробувань. Вона загартована найвищим гартом. В умовах сучасного світу їй немає ціни». І нині вже не важливо, ми проголосили чи відновили незалежність, головне — вона в нас була, є і буде! Ніхто не зупинить нашу хвилю свободи! Ми — непереможні! Бо ми єдині! І з нами весь світ.

Шановні українці!

Вітаю вас з Днем Незалежності України!

Проголошення Незалежності – це втілення мрій і прагнень до свободи та гідності наших дідів та батьків, це перемога тисяч борців за волю України, які поклали за це своє життя. Відновлення незалежної державності – це фундаментальна подія у тисячолітній історії українського державотворення. У цей знаменний день бажаю всім нам єдності й наснаги у спільній праці для зміцнення та розквіту могутньої Української Держави.

Будьмо гідними! Будьмо вільними!
Слава Україні!

Голова Верховної Ради України
Андрій Парубій

Сьогодні Голова Верховної Ради відкриє експозицію до Дня Державного прапора у парламенті

ГОЛОС УКРАЇНИ № 159 (6413)
ВІВТОРОК, 23 СЕРПНЯ 2016

Наполягаємо на політико–дипломатичному врегулюванні конфлікту

Учора Голова Верховної Ради Андрій Парубій взяв участь у Дванадцятій нараді керівників закордонних дипломатичних установ України. Під час зустрічі йшлося, зокрема, про Мінські домовленості та дипломатичні шляхи врегулювання конфлікту на Донбасі. (Подробиці зустрічі — у наступному номері).

***

Перед цим Перший заступник Голови Верховної Ради Ірина Геращенко взяла участь у пленарному засіданні ІІІ в рамках Дванадцятої наради керівників закордонних дипломатичних установ України, що відбулася вчора у приміщенні Дипломатичної академії в Києві. Зустріч було присвячено мирному врегулюванню ситуації на Донбасі та в Криму.

«Ми змогли донести нашим колегам-дипломатам інформацію, як саме відбуваються зустрічі у «мінському форматі» та як Україна бачить послідовність виконання Мінських домовленостей, — повідомила Ірина Геращенко журналістам по завершенні зустрічі. — А також звернули їхню увагу на загострення ситуації в Криму».

Перший заступник Голови Верховної Ради зазначила, що інформаційна підтримка посольств провідних країн—партнерів нашої держави є надзвичайно важливою, особливо за умови загострення ситуації на кордоні. Україна наполягає на політико-дипломатичному врегулюванні конфлікту на Донбасі та на виконанні Мінських угод російською стороною, нагадала вона. Нашим партнерам потрібно доносити факти: повідомляти і про щоденні порушення режиму тиші в зоні АТО, і про втрати як серед військових, так і серед цивільного населення, переконана Ірина Геращенко. «Особливу увагу ми приділили питанню звільнення заручників», — наголосила Перший заступник Голови Верховної Ради.

Юлія ЯЩУК.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Перший заступник Голови Верховної Ради України Ірина Геращенко, міністр закордонних справ України Павло Клімкін, заступник міністра оборони з питань європейської інтеграції Ігор Долгов.

Вітання з нагоди Дня Незалежності України

Дорогі українці!

Щиро вітаю вас з 25-ю річницею проголошення Незалежності України.

День проголошення Незалежності України — це втілення мрій і прагнень наших предків до свободи та гідності. Проголошення Незалежності — перемога тисяч борців за волю України, які поклали за це своє життя. Й, безперечно, відновлення української державності — це фундаментальна подія у тисячолітній історії українського державотворення.

Але й у цей святий для українців день наш народ має доводити своє право на Незалежність на фронті у боротьбі з російськими окупантами.

Сьогодні у боротьбі за свою Незалежність наш народ платить найвищу ціну — ціну життя та здоров'я сотень своїх кращих синів та дочок. Тому у цей день дякую всім воїнам та волонтерам, які щодня незламно стоять в обороні нашої державності та спокою всього вільного світу.

Вклоняюся і перед жертовністю багатьох поколінь борців, які поклали життя за державність.

На двадцять п'ятому році Незалежності у горнилі боротьби народжується і гартується непереможна нація. Нація вільних громадян, які усвідомлюють себе українцями.

Двадцять п'ять років тому Верховна Рада України проголосила Незалежність Української держави. Саме український парламент був і є виразником волі українського народу. І сьогодні, утверджуючи Незалежність, Верховна Рада створює правову основу для знищення корупції, зміцнення обороноздатності та безпеки держави, проводить декомунізацію задля остаточного звільнення суспільства від радянської окупації.

Нині відроджено Збройні Сили України, Національну гвардію та Прикордонні війська, які тепер можуть гідно, з новітньою зброєю та сильним духом боронити кордони нашої країни.

Ми не повинні зупинятися на досягнутому. Ворог бачить наші перемоги та усвідомлює наші мрії жити у європейській могутній державі, а відтак докладає всіх зусиль, щоби розсварити українців ізсередини. Запорука нашого успіху, запорука незалежності — це єдність Українського народу.

У цей день бажаю всім нам єдності й наснаги у спільній праці для зміцнення та розквіту могутньої Української держави!

Нехай Господь благословить незалежну Україну та її народ, веде нас до перемоги!

Слава Україні!

Голова Верховної Ради України Андрій ПАРУБІЙ.

У виборі не сумніваються і вірять у зміни на краще

Якби референдум за незалежність України відбувався у серпні 2016 року, то «за» проголосували б 87% громадян. Враховуючи похибку, цей результат — аналогічний до отриманого Київським міжнародним інститутом соціології напередодні референдуму 1991 року (89%). Отож підсумки загальнонаціонального опитування населення України, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва разом з КМІС, з нагоди 25-річчя Незалежності, засвідчили: громадяни України не сумніваються, що двадцять п'ять років тому зробили правильний вибір.

Цікаво, що це вперше за роки існування нової Української держави відсоток підтримки її незалежності збігся з історичним періодом 1991 року.

Приміром, 2006-го «за» проголосувало б 70%, а 2011-го — 67%. Найбільші зміни, якщо порівняти з попередніми опитуваннями, відбулися у Південному та Східному регіонах. У Південному регіоні на противагу 57% «за» (2006-й) і лише 47% (2011-й) нині за незалежність проголосували б 78,5%. У Східному регіоні відповідно 49% (2006-й) і 53% (2011-й) — сьогодні «за» сказали б 71,5%.

А ось в оцінках перетворень, що відбулися в Україні протягом 25 років, думки громадян поділилися навпіл: 41% населення вважають, що за цей час було стільки ж позитивного, скільки й негативного, і 41% дотримуються протилежної думки. Більшість населення впевнені, що успішними були перетворення лише у трьох сферах: формування української нації, забезпечення рівноправності чоловіків і жінок та рівноправності національних меншин.

Відносно неуспішними вважають перетворення у сфері культури, розвитку громадянського суспільства, утвердження свободи слова, європейської інтеграції, розбудови демократії, забезпечення прав і свобод людей, освіти, обороноздатності тощо.

Провальними більшість опитаних вважають перетворення у формуванні системи справедливого судочинства (лише 4% назвали їх успішними, а 90% — ні), боротьбі з корупцією (відповідно, 6% і 91%), забезпеченні соціальної справедливості (7% і 88%), економічному розвитку (8% і 87%), охороні здоров'я (9% і 86%), боротьбі зі злочинністю (9% і 85%), захисті соціально уразливих груп (10% і 84%).

При цьому українці налаштовані оптимістично: майже половина населення (49%) — упевнені, що Україна здатна подолати проблеми та труднощі, проте у віддаленій перспективі, а 17% сподіваються, що це станеться протягом найближчих років. І тільки 24% не вірять, що Україна на це спроможна.

Якщо порівняти результати опитування, можна констатувати, що за 25 років незалежної України в громадській думці відбулися істотні світоглядні зміни. А саме: збільшилися «проукраїнські настрої». Приміром, нині 69% вважають, що головною мовою викладання в школах має бути українська на противагу 51% (1991-й). Переконання, що «здоровий націоналізм нам необхідний», у 1991 році поділяли 48%, а у 2016-му — 61%.

Зросла впевненість у спроможності країни. Якщо 1991 року 31% населення вважали, що Україна може вижити тільки з допомогою Росії, то 2016-го з цим твердженням не згодні 68%. Зросло позитивне ставлення до західної культури, відбулася лібералізація сексуальної моралі (йдеться про позашлюбні стосунки). Також результати опитування свідчать про гуманізацію громадських настроїв: 1991 року 58% населення висловлювалися за смертну кару, 2016-го — 37%. 1991 року 50% вважали, що хворих на СНІД слід ізолювати від суспільства, а у 2016-му — 21%.

Цікаві зміни відбулися в царині трудової моралі. Так, у 1991 році 30% населення були певні, що «поцупити щось з роботи — не гріх» (не згоджувались з цим 46%). У 2016 році «готовність цупити» зменшилася до 14% (осуд зріс до 66%).

Зменшилося відчуття «приреченості». 1991 року 46% погоджувалися із твердженням, що від людей мало залежить те, що з ними відбувається, у 2016 році — 34%.

І, нарешті, протягом 25 років у суспільстві залишається незмінним відчуття суспільної небезпеки від корупції та хабарництва. І у 1991-му, і у 2006-му, і зараз абсолютна більшість громадян України певні, що корупція, хабарництво загрожують нашому суспільству. Та нетолерантність до осіб нестандартної сексуальної орієнтації. У 1991 році 35% населення були не згодні з тим, щоб «ставитися до гомосексуалістів, як до решти людей». У 2006 році нетолерантність дещо зменшилася — до 29%, а у 2016 році знов зросла до 36%.

Для порівняння наводяться дані загальнонаціональних досліджень громадської думки населення України, проведених у різні роки Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва, Київським міжнародним інститутом соціології та Центром Разумкова.

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Позачергова сесія Верховної Ради УРСР, на якій було прийнято Акт про Незалежність України. У Президії — В'ячеслав Чорновіл, Іван Плющ, Леонід Кравчук.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Подолати нас ніхто і ніколи не зможе

Держава Україна — відбулася. Незалежність — зміцнюється. На цьому під час учорашньої прес-конференції: «Україна: 25 років незалежності» наголосив перший Президент Леонід Кравчук, якого, до слова, в Росії називають одним із руйнівників Радянського Союзу.

Перший Президент незалежної України окреслив основні досягнення та невдачі нашої країни. До активу, за його словами, можна записати те, що ми зуміли відокремитися від Росії. Ідеться, зокрема, про енергетичну та організаційно-політичну сфери. «Це, на мою думку, настільки важливе питання, що його можна назвати цивілізаційним проривом. Якщо взяти економіку, культуру, політичні розклади та визначення політичного курсу, то все це становить ту основу, яка дає Україні на майбутнє можливість жити по-іншому. А для Росії — зменшує набагато її амбіції у внутрішній та зовнішній політиці. Тобто без України, тим паче за бажання приборкати нашу державу, Росія зустрінеться і вже зустрічається з величезними проблемами, які їй розв'язати буде дуже важко. Тому можемо сміливо сказати: зробивши ці кроки, Україна крок за кроком змінює не лише систему свого політичного життя, а й у Європі та далеко за її межами», — сказав Л. Кравчук.

За словами політика, Україна може пишатися тим, що у 1991 році стала країною, яка розвалила Радянський Союз, останню найстрашнішу імперію. Проте він не впевнений, чи стало б це можливо без грудневого референдуму. «Аби не було всеукраїнського референдуму у 1991 році, я не переконаний у тому, що Біловезька угода (документ проголошував про розпуск Союзу РСР та створення Співдружності Незалежних Держав (СНД). — **Ред.**) була б підписана всіма її учасниками. Не переконаний і в тому, що за цей час нашу країну не спробували б прибрати до рук ті, хто цього дуже хотів і хоче нині. Це стосується як внутрішніх «лютих друзів», так і зовнішніх, у першу чергу Росії», — зауважив він. Водночас додав, що у Бориса Єльцина були сумніви щодо доцільності підписання угоди: «Проте я сказав: Україна іншого документа підписати не може, бо український народ уже визначився — проголосував на референдумі. Після цього розмови про пошук інших варіантів було знято».

Важливою базою для розбудови нового життя Л. Кравчук назвав євроінтеграційний курс, «який є надзвичайно цінним елементом будівництва української цивілізованої демократичної держави. У цьому контексті він наголосив на важливості зміни свідомості українського народу.

«Щороку я зустрічаюся з молодими людьми — ровесниками Незалежності і бачу, як вони мислять, аналізують і планують будівництво держави. Раз є люди з такими думками, позицією — подолати Україну ніхто і ніколи не зможе», — переконаний перший Президент.

Зачепивши тему прорахунків, Л. Кравчук зауважив, що нам так і не вдалося об'єднати український народ в одну силу, яка б виступила організовано і будувала державу за виробленою стратегією і тактикою.

За словами політика, Українська держава так і не змогла підвищити рівень життя народу. А ще ми дорогоцінний час інколи витрачаємо на суперечки, хоча вони не мають принципового значення для будівництва України.

Крім того, не подолано корупцію, яка, за словами Л. Кравчука, у деяких сегментах стала ще більша, ніж раніше. «Це одна з тих причин, яка не дає Україні швидко рухатися вперед. Але попри все, український народ вміє захищати, будувати і думати на майбутнє. Що й показали події в Криму та на сході. Коли було важко і були загрози, український народ, волонтери, добровольці пішли захищати свою землю і зупинили ворогів внутрішніх та зовнішніх», — наголосив він і додав: за майже 900 років, що Україна перебувала під кимось, ніхто не зміг витравити головного — український дух, мову та культуру.

Олена ГОРБУНОВА.

ВІТАННЯ

Марія ІОНОВА (народний депутат, фракція партії БПП):

— З дитинства часто чула слово «воля». Через 25 років зрозуміла зміст цього слова на практиці. «Народжені вільними» — це наш слоган! Мій дідусь завжди стверджував (наголошував): «Ми ніколи не були кріпаками. Ми завжди були вільними людьми». Цей вільний, незламний Дух нації і є для мене Незалежність. Нині ми щосекундно виборюємо нашу Незалежність. Що дивує і зворушує — це наш воїн, його незламний Дух і хоробрість. Що вселяє надію — це молодь і діти. Їхні відчуття до Держави, її символів, до воїнів-захисників, бажання допомогти Вітчизні. Розуміння понять «добра» і «зла». Мета життя — бачити. Бачення в Біблії згадується 119 разів, Віра — 89 разів, Любов — 78 разів, Надія — 48 разів. Це ті цінності, які нас тримають і дають нам зміст життя. Ми знаємо, що нам робити, не чекаємо допомоги зовні, а щодня працюємо над собою і становленням своєї країни. Ми повинні презентувати себе світові через мистецтво, культуру і науку. Нація має відповісти на основне питання духовності: яким я повинен бути і що для цього треба робити?

Єгор СОБОЛЄВ (народний депутат, фракція «Самопоміч»):

— Нині кожен може оцінити значення Незалежності. Для цього достатньо почитати про репресії, обмеження свобод та промивання мізків в окупованому Криму та частині Донбасу. Тому захист Незалежності, зміцнення її — це не абстрактні пафосні слова. Це абсолютно життєво необхідно для кожної родини, для кожної людини в Україні. Звісно, це день, коли маємо згадати всіх, хто віддав життя за цю Незалежність. І одночасно нагадати собі, як багато ще мають зробити ті, хто живий. Стан управління нашою обороною, спецслужби, економіка вимагають цього. Єдина добра обставина сьогодні — все справді в наших руках!

«Голос України»: хроніка п'яти днів

Як розгорталися події в Україні у серпні 1991 року на тлі державного перевороту у Москві, можна дослідити за парламентським виданням «Голос України». Усе найважливіше занотовано у хроніці п'яти днів — коли союзна республіка Україна отримала статус незалежної держави.

Вівторок, 20 серпня 1991 року

Із виступу Голови Верховної Ради Української РСР Леоніда Кравчука по українському телебаченню 19 серпня 1991 року:

«В Україні надзвичайний стан не оголошено. Зберігається загалом спокійна обстановка. На всій території республіки працюють законно обрані і сформовані органи державної влади і управління. Діють Верховна Рада, її Президія, уряд республіки, державні структури на місцях. Як і раніше, ми повинні йти шляхом демократії, законності і правопорядку, додержання конституційних норм».

Середа, 21 серпня 1991 року

«Звернення до Президії Верховної Ради Української РСР, Голови Верховної Ради УРСР Л. Кравчука: «У зв'язку з обнародуванням Указу Віце-Президента СРСР про введення надзвичайного стану, про виконання обов'язків Президента, створення Державного комітету по надзвичайному стану і постанови №1 зазначеного комітету, депутати Донецької міської Ради народних депутатів:

1. Констатують невідповідність цих указів Закону СРСР «Про правовий режим надзвичайного стану» та Декларації про державний суверенітет України і розцінюють ці акти як протиправні та антиконституційні.

2. Вважають створення неконституційного самозваного органу управління Союзом державним переворотом, спрямованим на зрив демократичних реформ і нового Союзного договору...

4. Закликають Верховну Раду УРСР визнати всі акти, прийняті Державним комітетом по надзвичайному стану, такими, що не мають сили на території України...».

Четвер, 22 серпня 1991 року

19—20 серпня відбулось засідання Президії Верховної Ради Української РСР. Розглянуто питання про політичну ситуацію, що склалась у зв'язку з утворенням Державного комітету по надзвичайному стану в СРСР та введенням надзвичайного стану в окремих місцевостях Союзу РСР. Прийнято заяву.

Із заяви Президії Верховної Ради Української РСР: «...Президія констатує, що на території Української РСР надзвичайний стан не запроваджується і підстав для цього не вбачається. На Україні діють Конституція СРСР, Конституція Української РСР, Закони і постанови, прийняті у відповідності з ними, здійснюють свої повноваження законно обрані органи державної влади та управління. Президія заявляє, що вона буде послідовно обстоювати Державний суверенітет України, права людини, демократичні завоювання...».

П'ятниця, 23 серпня 1991 року

«Мітинг у Києві

«Вони не пройшли у Москві, не пройдуть і в Києві». Під таким девізом у Києві 21 серпня відбувся мітинг протесту, проведений парламентською опозицією та коаліцією демократичних партій республіки. Його учасники засудили організаторів і прихильників невдалого державного перевороту, очікувальну позицію парламентської більшості і Компартії України. У прийнятій мітингом резолюції йдеться про необхідність прийняття Верховною Радою Української РСР нової статті Конституції УРСР, яка забезпечила б перехід під юрисдикцію республіки всіх військових з'єднань, які дислокуються на території України... Тільки у цьому разі може бути гарантована безпека і незалежність народу України, гарантована стабільність і захист від виступів реакції...».

«Указ Президії Верховної Ради Української РСР

«Про скликання позачергової сесії Верховної Ради Української РСР»

Президія Верховної Ради Української РСР постановляє:

Скликати позачергову сесію Верховної Ради Української РСР дванадцятого скликання 24 серпня 1991 року в місті Києві.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. Кравчук».

Вівторок, 27 серпня 1991 року

«Постанова Верховної Ради Української РСР

«Про проголошення незалежності України»

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки постановляє:

Проголосити 24 серпня 1991 року Україну незалежною демократичною державою.

З моменту проголошення незалежності чинними на території України є тільки її Конституція, закони, постанови Уряду та інші акти законодавства республіки.

1 грудня 1991 року провести республіканський референдум на підтвердження Акта проголошення незалежності.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. Кравчук».

«Нарешті вільний!

Народного депутата України Степана Хмару та його «співсправників» звільнено з-під арешту. Це сталося одразу після того, як Президія Верховної Ради республіки прийняла постанову про амністію у зв'язку з Актом проголошення незалежності України всіх притягнутих до кримінальної відповідальності за політичними мотивами. Справедливість у ганебній одіссеї, яка тривала вісім місяців, восторжествувала. Степан Ількович приступив до виконання своїх депутатських обов'язків».

ФОТОМИТЬ

Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 165 ◆ Вівторок, 27 серпня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

ЖИВИ У ВІКАХ, НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНО!

ПОСТАНОВА
Верховної Ради Української РСР
ПРО ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

Проголосити 24 серпня 1991 року Україну незалежною демократичною державою.

З моменту проголошення незалежності чинними на території України є тільки її Конституція, закони, постанови Уряду та інші акти законодавства республіки.

1 грудня 1991 року провести республіканський референдум на підтвердження акту проголошення незалежності.

Голова Верховної Ради Української РСР **Л. КРАВЧУК.**

м. Київ, 24 серпня 1991 року

АКТ
ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла була над Україною в зв'язку з державним переворотом в СРСР 19 серпня 1991 року,

— продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні,

— виходячи з права на самовизначення, передбаченого Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами,

— здійснюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки урочисто

ПРОГОЛОШУЄ

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ та створення самостійної української держави — **УКРАЇНИ.**

Територія України є неподільною і недоторканою.

Віднині на території України мають чинність виключно Конституція і закони України.

Цей акт набирає чинності з моменту його схвалення.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

24 серпня 1991 року

Номер газети «Голос України» після проголошення Незалежності України за 27 серпня 1991 року, де було опубліковано Постанову Верховної Ради УРСР «Про проголошення Незалежності України» та текст Акта проголошення Незалежності України.

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

Левко ЛУК'ЯНЕНКО: «Сьогоднішні події — продовження боротьби»

Автор «Акта проголошення Незалежності України», народний депутат України декількох скликань, відомий український дисидент, громадський діяч і політик Левко ЛУК'ЯНЕНКО поділився з «Голосом України» своїми спогадами про процеси державотворення, подробиці подій у Верховній Раді напередодні проголошення Незалежності в далекому 1991 році та своїми думками щодо сучасного розвитку подій.

Виховували комуністів і в буфеті, і в туалеті

15 травня 1990 року ми вперше зайшли до будинку Верховної Ради. Але зайшли до цього будинку не тільки депутати, обрані від Комуністичної партії, а й на демократичних виборах. Серед переможців було 12 членів Гельсінської спілки. Ми організували групу «За Незалежність», до нас приєдналося ще 10 чоловік, і склали першу групу найбільш радикальних депутатів. Ми створили «Народну Раду», головою якої обрали академіка І. Юхновського, комуніста, звичайно. І до неї увійшло майже 120 депутатів. Це була опозиція до більшості. Хоча в «Народній Раді» також було багато комуністів.

Через те, що Україна перебувала в умовах демократизації й горбачовських гасел про перебудову, про будівництво нового суспільства, то це був період загальнонаціонального, загальносоюзного піднесення та ентузіазму. На тому ентузіазмі ми, тобто група «За Незалежність», взялися «виховувати» всіх депутатів Верховної Ради. «Виховували» їх і з трибуни Верховної Ради, і у фойє, і в буфеті, й навіть у туалеті. А після роботи — йшли по п'ятьох готелях (бо тоді жили депутати в готелях) і там продовжували дискусії до 12-ї години ночі. Через те, що комуністи тоді жили на зарплаті, не мали свого бізнесу, бізнесових інтересів, у дискусії вони були чесні. А позаяк історичні факти й дійсність були на нашому боці, то ці комуністи визнавали за нами рацію. І від 15 травня 1990 року до 16 липня 1990 року ми переагітували комуністів так, що 16 липня Верховна Рада ухвалила Декларацію про державний суверенітет (про це «Голос України» писав у номері за 16.07.2016 р.).

Народ хотів перемін

Після Декларації ми продовжували активну діяльність із розширення української національної ідеї, виносили різні проекти законів, для того, щоб почистити тодішню Конституцію, усунути найбільш неприйнятні положення, ліквідовували у Кримінальному кодексі статті, які, наприклад, карали за приватну підприємницьку діяльність. Ми дуже впливали тоді на комуністів, бо опиралися на величезну кількість громадян, які стояли перед Верховною Радою, на Майдані Незалежності — десятки тисяч людей. Бо то був народ, який хотів перемін, а ми у Верховній Раді старалися ці переміни зробити через ухвалення законів.

Мітинги в Україні розпочалися від 1988 року. 7 липня 1988 року вперше відбувся величезний мітинг — до 50 тисяч людей — у Львові. Можна вважати, що відтоді почалися великі мітинги. І з середини 1988 року почався і в Києві. Наступ національно-визвольних сил постійно розширювався. Боротьба полягала в тому, щоб чинити опір партапарату і міліції, збільшувати кількість прихильників демократизації і проголошення Незалежності. Народ треба було підготувати до цього. Люди були не готові. Тому першими гаслами були за демократизацію, розширення свобод і демократії. Це була боротьба, а не розваги. Бо на мітингах біля Верховної Ради, на Майдані Незалежності міліція ловила, зв'язувала, завозила в міліцейські відділки, когось із роботи виганяли. Депутати мали імунітет, тому нам було вільніше — ми виступали ініціаторами мітингів. Але теж, наприклад, влітку 1991 року, в липні чи червні, ми з Олесем Шевченком організували мітинг на Майдані Незалежності, виступили з гострою критикою комуністів, які гальмували процеси перебудови, демократизації, хотіли зберегти свою необмежену владу, яка була в них завжди раніше. За ці виступи подали до Президії Верховної Ради заяву, щоб позбавити нас депутатства і вигнати з Верховної Ради.

1991 рік. Левка Лук'яненка вітають з прийняттям Акта про Незалежність України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Уже тоді було зрозуміло, що комуністи програли

19 серпня 1991 року було ГКЧП — «Государственный комитет чрезвычайного положения» хотів повернути увесь Радянський Союз назад. Це був реванш комуністів, отих російських шовіністів, які бачили, що національно-визвольні рухи по Радянському Союзу розширюються, й імперія розвалюється. І вони вирішили зупинити цей процес.

А ми, «Народна Рада», 19 числа зібралися у Спілці письменників, поділили різні завдання, створили редакційну комісію, групу по зв'язку із Майданом Незалежності, обговорювали проблеми і події, що тоді відбувалися. На 11-ту годину 19 числа мене Л. Кравчук покликав на нараду до Голови Верховної Ради. У перший день не було зрозуміло, як все далі розвиватиметься, але Республіканська партія (тодішні члени Української Гельсінської групи, котрі згодом утворили Республіканську партію. — **Ред.**) підготувалася до переходу на підпільне, нелегальне становище.

Давайте зробимо щось інше — проголосимо Україну незалежною державою!

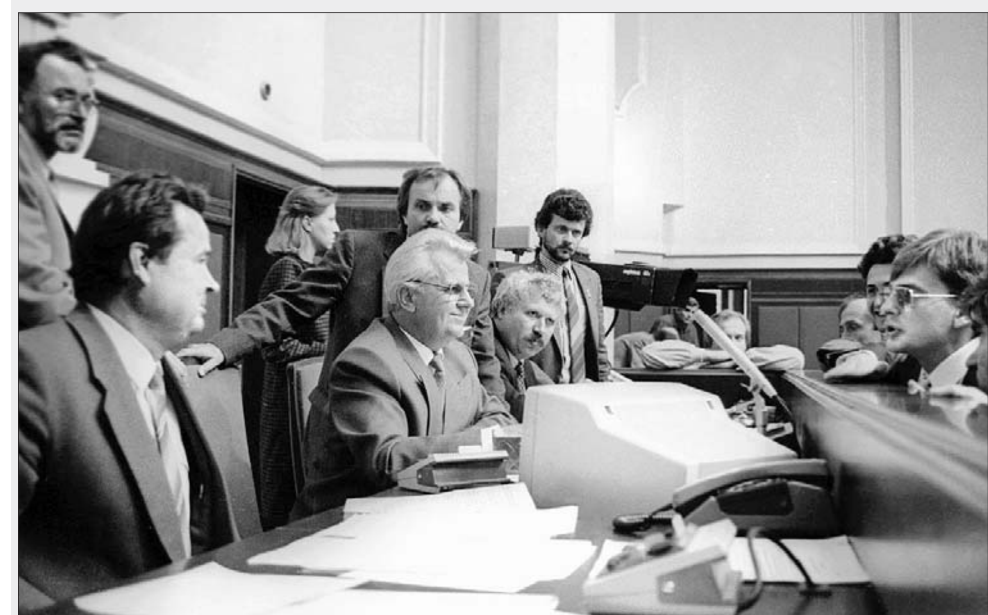
23 серпня 1991 року «Народна Рада» вперше зібралася у будинку Верховної Ради, у крилі від Маріїнського парку. Це був період відпусток, депутати роз'їхалися по всій Україні. І там було з половина депутатів — частина «Народної Ради». Вже тоді було зрозуміло, що комуністи програли, бо вони — злочинці, взяли участь в антидержавному заколоті, це великий злочин, тому вони вже відчували свою вину і були вже дуже лагідні і навіть хотіли вступати у «Народну Раду». Ми сіли для обговорення, що далі робити. Виступає один, другий, третій депутат і каже, що поки комуністи розгублені, то давайте ухвалимо той чи інший закон у напрямі розширення прав республік. Я тоді піднявся і кажу: «Шановні колеги! Давайте зробимо щось інше. Проголосимо Україну незалежною державою, і тоді нам не доведеться хитрувати і мудрувати, бо Україна буде тоді ухвалювати ті закони, які потрібні для України — незалежної держави».

Всі зрозуміли, що це — найправильніша пропозиція. Тоді Дмитро Павличко каже: «То нехай Левко і напише». Кажу: «Добре». О пів на одинадцяту ранку дали перерву, час для цієї роботи — півтори години, до 12-ї. Я піднявся, пішов, потім думаю, а чого я сам піду, покличу когось іще. Озирнувся і побачив Сандуляка — дуже вчена, розумна, сумлінна, совісна людина, патріотична (Л. Сандуляк — український громадсько-політичний діяч, науковець, дипломат, професор, співавтор з Левком Лук'яненком «Акта проголошення Незалежності України», перший Надзвичайний і Повноважний Посол України в Румунії, вчений в галузі гістології, ендокринології, екології та валеології, доктор медичних наук, професор. — **Ред.**). Кажу: «Ходімте, Леонтію Івановичу». Він погодився. Ми прийшли в інше крило — ліве крило від вулиці Грушевського, сіли, я дістав із течки зошит і кажу: «Що будемо робити? Я пропоную написати найкоротший документ. У цьому документі, окрім проголошення України незалежною державою, не повинно бути нічого. Бо якщо ми вставимо багато понять і речень, буде дискусія. А якщо не проголосують, а відкладуть, щоб далі обговорювати, — страх у комуністів мине і вони отямляться і завалять». Сандуляк погодився, і ми почали писати. Спочатку я написав «закон», а потім викреслив, бо це нормативний акт багаторазової дії.

Я про це мріяв усе життя, але написав Акт Незалежності за півтори години. На 12-ту годину ми пішли до «Народної Ради», перед якою я виступив із тими самими словами: що я за те, щоб ми написали найкоротший текст, аби дискусії не було. І Верховна Рада має прийняти його одним ударом, одним махом. Вони погодилися. Я почав читати, почали редагувати, трохи поправили. Наприклад, що виправили дуже істотне у тексті — я написав «відродження української державності». Але хтось каже: чекайте, яке відродження державності, яка у нас була державність? А остання державність у нас була петлюрівська, а, отже, як тоді вважали, — антирадянська, а Петлюру радянські люди вважали зрадником. І тому я закреслив «відродження» і написав «проголошення». Інші правки були дрібніші, стилістичного порядку. Дмитро Павличко запропонував коротке вступне речення.

Потім передали Акт до секретаріату, щоб надру-

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Позачергова сесія Верховної Ради УРСР, на якій було прийнято Акт про Незалежність України. У Президії — Іван Плющ, Леонід Кравчук, Володимир Гриньов.

Фото з архіву Укрінформу.

ФАКТ

Подробиці дня 24 серпня 1991 року — проголошення Незалежності України

✓ Акт проголошення Незалежності України підтримали 346 депутатів, у тому числі комуністи. Лише один був проти, інші утрималися. Депутати зустріли результати голосування бурхливими оплесками.

✓ Перед будівлею парламенту зібралися від 30 до 50 тисяч людей із синьо-жовтими прапорами, які стежили за засіданням парламенту через пряму трансляцію на вулицю. Люди скандували: «Незалежність! Незалежність!» та «Прапор на Раду! Прапор на Раду!» і не розходилися до самого вечора, поки парламентарії не ухвалили Акт про проголошення Незалежності.

✓ О 9-й вечора під оплески депутати внесли до парламенту Державний прапор, з яким українці стояли на барикадах біля російського Білого дому, співали «Ще не вмерла Україна» та гімн Українських січових стрільців «Ой, у лузі червона калина», а також підняли національний прапор над куполом парламенту.

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

ДОВІДКОВО

АКТ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла була над Україною в зв'язку з державним переворотом в СРСР 19 серпня 1991 року,

— продовжуючи тисячолітню традицію державотворення на Україні,

— виходячи з права на самовизначення, передбаченого Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами,

— здійснюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки

урочисто проголошує незалежність України та створення самостійної української держави — УКРАЇНИ.

Територія України є неподільною і недоторканною.

Віднині на території України мають чинність виключно Конституція і закони України.

Цей акт набирає чинності з моменту його схвалення.

Верховна Рада України, 24 серпня 1991 року.

кувати. І на завтра винести на обговорення. Мені доручили виступити у Верховній Раді як автору цього документа.

Ми опиралися на десятки тисяч людей на вулиці

24 серпня 1991 року під Верховною Радою стояли десятки тисяч людей. Мітинги тривали й напередодні. На перервах ми виходили до людей, розказували, що робимо, нас люди підтримували, слухали людей. «Народна Рада» була зв'язком — з одного боку, народ, маса, з другого боку — комуністи у Верховній Раді. Хоча їх була більшість, а нас меншість, але ми опиралися на десятки тисяч людей на вулиці, на Майдані й зуміли тиснути на комуністичну більшість.

Скликали надзвичайне засідання, тому з України з'їхалися депутати. Зранку відбувається реєстрація, всім роздали цей документ. Окрім того, секретаріат ще розніс і поклав депутатам на робочих столах, перед пультами. Коли зайшли в зал, вів засідання Л. Кравчук, тодішній Голова Верховної Ради. Він оголосив порядок денний, і заслуховуємо проект. Я підписав, бо мені доручила «Народна Рада», але від мене з одного боку — чотири чоловіки, а з другого — три. І тоді підійшов до трибуни Володимир Яворівський і прочитав цей документ — Акт проголошення Незалежності. Комуністи — Станіслав Гуренко попросив перерву, щоб вони могли обговорити окремо. Дали їм перерву, вони пішли в нижній зал, обговорювали хвилин з п'ятнадцять — голосувати чи ні. Адже комуністів була більшість. Потім нам розповідали, яка була дискусія: хтось казав — а чим же ми провинилися перед Москвою, що маємо відокремлюватися? А хтось каже, що в Росії Єльцин може почати різати комуністів, як мадяри різали в Будапешті комуністів, то нам треба відокремитися. І С. Гуренко піднявся і запропонував проголосувати за цей Акт. Л. Кравчук поставив це питання на голосування — і проголосували величезною конституційною більшістю. Ми підхопилися, обнімалися, вітали один одного. Я був страшенно радий. Бо найбільше, чого я хотів досягнути, — досягнув, при чому за моєї участі. Потім вийшли на сходи Верховної Ради — десятки тисяч людей були дуже раді, навіть носили на руках. Провели мітинг на Майдані, тоді повернулися до Верховної Ради, де ще ухвалювали постанови.

Ми зробили те, що можна було зробити в тих історичних обставинах. Ні про яку люстрацію тоді не могло бути мови. Бо комуністи на той час були більшість — вони дали голоси за декларацію про державний суверенітет, за проголошення Незалежності. Питання люстрації виникло значно пізніше. А тоді стояло питання, що треба розпустити цю Верховну Раду і призначити нові вибори. Група «За Незалежність» виступала категорично за розпуск Верховної Ради і нові вибори. Обговорювали це на «Народній Раді». Хоча і серед «Народної Ради» були сумніви. Хтось казав — комуністи відчувають свою вину, вони голосують за те, що ми хочемо, а коли вибори — два-три місяці, страх у них пройде. Хіба маємо надію, що народ обере кращих? Народ однаково націоналістів боїться і вибере комуністів. Чи будуть нові комуністи кращими, аніж ті, які є? Тому «Народна Рада» не стала одностайно на позицію розпустити Верховну Раду і призначити нові вибори.

Усе йде так, як треба

Ми ні в чому не помилилися. Усе йде так, як треба. Навіть війна на сході — потрібна. Коли хтось каже, що треба було інакше чи те і те, я кажу: ви берете тих людей, які тоді були, чи бачите інших людей на нашому місці? Той склад Верховної Ради, який був, — що можна було від нього хотіти більше? Звісно, краще було б, якби першим президентом і другим був націоналіст. Але не міг бути націоналіст першим президентом, бо народ нас не розумів. Не міг народ обрати президентом націоналіста, Чорновола чи Лук'яненка, бо комуніст був їм ближчий. У всіх колишніх республіках СРСР першими президентами стали люди з ЦК. Україна діяла у межах закономірності всього колишнього Союзу та тієї соціалістичної системи. Тому закономірно першим президентом у нас став представник партапарату, другим президентом — представник червоного директорату. До того ж Лук'яненко та Чорновіл не мали грошей, а у нас на період других виборів президента вже з'явилися капіталісти, люди з грішми, вони вже можуть надрукувати мільйони листівок, найняти кілька сотень агітаторів. У тих історичних обставинах ми діяли максимально. А потім Ющенко -він представник народу. Думали, нарешті у нас є справжній українець, справжній представник української ідеї, і він діятиме тепер в інтересах української нації. Всі надіялися, завдяки чому він переміг Януковича і став президентом. І що? Мораль — та сама. Він так само почав брати хабарі, так само не робив те, що потрібно було робити. Він продовжив попередню лінію. Українська нація занадто довго була під московською окупацією, під московською ідеологічною обробкою, і з цієї ідеології народ і до сьогодні не виліз.

Сьогоднішні події сприймаю як продовження боротьби за Незалежність. Уникнути їх не можна було. Війна залежить не від України, а від Росії, від імперії. Закономірна війна чи випадкова? Закономірна. Вона пішла у розвиток імперської ідеї, російська політична еліта в останні роки дійшла висновку: якщо не підкорити Україну, не повернути її під владу Кремля, то через п'ять років буде ще важче, а через десять років буде неможливо повернути Україну. Бо поступовий еволюційний процес в Україні такий, що більше самих росіян сприймають Україну як країну, де вони житимуть та їхні діти. Навіть у Донецьку в листопаді 2013 року побачив, наскільки ідея Незалежності стала природною для тих людей, з якими я зустрічався. І тут починається наступ Москви. То була організована діяльність — розвідки, контррозвідки і справжніх російських шовіністів, які були в Україні й діяли як спільники. Росія не могла не наступати. У 1991 році вона допустила першу фазу дезінтеграції. Тепер вона не хоче другої фази дезінтеграції, бо це — кінець російської імперії. Вони хотіли це упередити, але упередження вийшло через війну. Але війна корисна українцям тому, бо вона поставила перед кожним українцем питання: а ти хто на цій землі? Ти байстрюк чи випадковий метелик? Чи маєш якийсь зв'язок із цією землею, із цим народом?

Але я — оптиміст. Мій оптимізм будується на тому, що я абсолютно впевнений, що ті події і війна, які нині відбуваються, неминуче ведуть до дезінтеграції Російської Федерації, тобто до другої хвилі розпаду російської імперії. Ми, українці, 282 роки допомагали москалям будувати їхню імперію. Тепер Бог поклав українцям завдання розвалити ту імперію. І наші воїни — сучасні козаки на фронті — сміливо захищають рідний край, і це те, на чому зламає голову московський імперіалізм.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

ДОСЬЄ

Левко Григорович ЛУК'ЯНЕНКО (народився 24 серпня 1928 р., село Хрипівка Городнянського району Чернігівської області) — український дисидент часів СРСР, багатолітній в'язень радянських тюрем і таборів. У 1962 році його було засуджено до смертної кари, 72 дні перебував у камері смертників. Потім його вирок врешті змінили на 15 років ув'язнення. Співзасновник Української Гельсінської групи. Політик та громадський діяч, народний депутат України першого, другого і четвертого скликань, автор «Акта про Незалежність України», Герой України. Письменник, автор численних книг з державотворення та історії України. Лауреат Національної премії імені Т. Шевченка 2016 року.

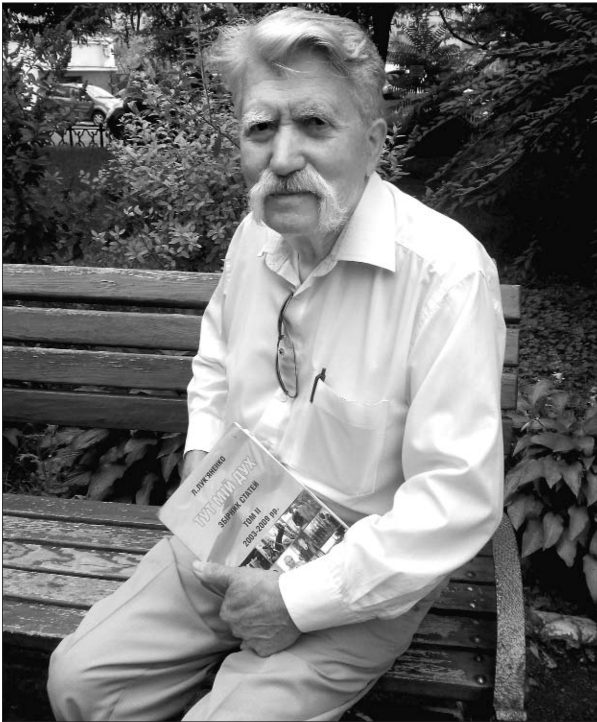

Фото автора.

ВІТАННЯ

Віктор ГАЛАСЮК, народний депутат (Радикальна партія):

— Маємо 25 років становлення сучасної держави, 25 років новітньої історії та дуже непростого досвіду, з якого сьогодні варто зробити серйозні висновки на майбутнє. Здобувши незалежність в 1991 році юридично, ми досі боремося за неї фактично. І, в тому числі, я би сказав, навіть особливо в економічній сфері. Наша економіка на 95 відсотків (!) залежна від цін на сировину. Нам життєво потрібна контрциклічна економічна політика та власна економічна стратегія, які нарешті вирвуть Україну з сировинної прірви та піднімуть рівень життя українців до європейського. На жаль, кожен новий уряд продовжує «пливти за течією». Нас запевняють, що головне сьогодні — стабілізація, кредити МВФ, приватизація... Але нині, після 25 років «навчання», ми вже бачимо, що потрібно не стабілізувати, а радикально змінювати соціально-економічну траєкторію країни. Час виходити зі сплячки та включати «форсаж», виводячи економіку з піке. Інакше просто не вийде. Інакше — не те, що «жити по-новому», а навіть «зберегти країну» скоро видаватиметься нам занадто амбітною метою. Контрциклічна політика та власна стратегія — це не приватизація залишків державної власності, підняття комунальних тарифів чи одержання нових кредитів МВФ. Це нова інфраструктура (державно-приватне партнерство), доступне й довге кредитування (державний банк розвитку), «магніти» для інвестицій та виробництва (індустріальні парки), прискорювач власного експорту (експортно-кредитне агентство), дієва підтримка малого підприємництва (агентство малого бізнесу) та інші системні ініціативи, які Радикальна партія послідовно просуває як альтернативу інерційній політиці влади. Тож наше Свято — це лише черговий етап боротьби за дійсно Незалежну Україну! З Днем Незалежності, дорогі українці!

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Позачергова сесія Верховної Ради УРСР, на якій було прийнято Акт про Незалежність України. Іван Заєць і В'ячеслав Чорновіл вносять до сесійної зали національний прапор.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 159 (6413)
ВІВТОРОК, 23 СЕРПНЯ 2016

Найвідоміші винаходи наших співвітчизників

Щороку українські вчені створюють тисячі винаходів. Одні відразу втілюються у життя, інші проходять складний шлях, доки здобудуть заслужене визнання. Одні заявляють про себе на весь світ, інші стають лише проміжним етапом для нових відкриттів. Але хай там як, а українська нація завжди активно працювала на розвиток людства, робить це й нині. І ось приклади.

1. Гелікоптер

Київський авіаконструктор, який емігрував до США, Ігор Сікорський 1931 року запатентував проект машини з двома пропелерами — горизонтальним на даху і вертикальним на хвості. У вересні 1939-го почалися випробовування гелікоптера VS-300 спочатку на прив'язі, а 13 травня 1940-го конструктор вперше підняв свою машину в небо. Після цього Сікорський отримав замовлення від американської армії. Поступово скромна фірма Сікорського перетворилася на потужний концерн, який щороку випускає сотні гвинтокрилів. Понад півстоліття всі президенти США користуються послугами гелікоптерів Сікорського.

2. Ракетний двигун і перший супутник Землі

Не менш гучні відкриття зробив і уродженець Житомира Сергій Корольов — конструктор радянської ракетно-космічної техніки і засновник космонавтики. У 1931 році він разом із колегою Фрідріхом Цандером добився створення громадської організації з вивчення реактивного руху, яка згодом стала державною науково-конструкторською лабораторією з розробки ракетних літальних апаратів. У 1957 році Корольов запустив на навколоземну орбіту перший в історії штучний супутник Землі. Якби не репресивна машина Сталіна стосовно видатного вченого, ймовірно, відкриттів було б ще більше.

3. Гасова лампа

А ще задовго до космічних досягнень Корольова львівськими аптекарями Ігнатієм Лукасевичем і Яном Зехом у 1853 році було створено лампу на основі згоряння гасу. Одночасно з лампою був винайдений і новий спосіб отримання гасу шляхом дистиляції і очищення нафти.

4. Електричний трамвай

На початку 1870-х років полтавчанин Федір Піроцький розробив технологію передачі електроенергії через залізний дріт. У 1880 році Піроцький представив проект застосування електрики «для руху залізничних потягів з подачею струму». Через рік у Берліні вирушив у путь перший трамвай, вироблений компанією Siemens за схемою українця.

5. Кінескоп

Йосип Тимченко — людина, яка за два роки до відкриття братів Люм'ер спільно з фізиком Миколою Любимовим розробила стрибковий механізм «равлик». Його принцип дії був покладений в основу створення кінескопа. В 1893 році в Одесі були показані два фільми, зняті за допомогою першого кінескопа. Тимченко випередив західних винахідників кінематографа, однак його пристрій не був запатентований.

6. Вакцини проти чуми та холери

Володимир Хавкін створив перші вакцини проти чуми і холери. Він працював у лабораторії Мечникова спочатку в Одесі, а пізніше в Парижі. У Франції Володимир Хавкін винайшов протихолерну вакцину. Уряд царської Росії відмовився застосовувати винахід політичного противника московської імперії. Після відмови застосовувати протихолерну вакцинацію в низці країн Європи Хавкін з 1896 року працював в Індії, де створив першу в історії вакцину проти чуми. Зусилля вченого знайшли підтримку в уряду Великої Британії. Експерименти з винайденими вакцинами Хавкін найчастіше проводив на своєму організмі.

7. Рентген

Не всім, напевно, відомо, що українець Іван Пулюй за 14 років до німця Вільгельма Рентгена сконструював трубку, яка згодом стала прообразом сучасних рентгенівських апаратів. Він набагато глибше, ніж Рентген, проаналізував природу і механізми виникнення променів, а також на прикладах продемонстрував їх суть. Саме Іван Пулюй першим у світі зробив рентгенівський знімок людського скелета. Єдиною його помилкою стало те, що він не потурбувався про патент на нього.

8. Поштовий індекс

У 1932 році в Харкові була створена унікальна система маркування листів. Спочатку в ній використовувалися цифри від 1 до 10, а пізніше формат змінився на число-буква-число. З початком Другої світової війни цю систему індексації скасували, однак пізніше продовжили використовувати в багатьох країнах світу.

9. Пересадка нирки

Український хірург, доктор медичних наук, професор Юрій Вороний здійснив першу в світі пересадку нирки від загиблого донора. Сталося це ще 1933 року — він надовго випередив розвиток трансплантології. У більшості країн світу такі пересадки почали робити тільки в 1950—1960-ті роки. Вороний довів, що нирки свіжих трупів спроможні оживати й функціонувати при пересадці іншій людині.

10. Місцева імунізація

Олександр Безредка відкрив спосіб місцевої імунізації, створив учення про рецептивні клітини і антивіруси, запровадив термін «анафілактичний шок». Безредка — автор теорії «місцевого імунітету», яка піддавалася критиці з боку опонентів ученого за його спробу ізолювати явище імунітету від захисних реакцій організму.

11. Гіпсова пов'язка

Микола Пирогов — засновник військово-польової хірургії, започаткував використання анестезії при оперативних втручаннях та вперше в історії світової медицини застосував гіпсову пов'язку.

12. Компакт-диск

Мало хто знає, що прообраз компакт-диска в кінці 1960-х винайшов аспірант Київського інституту кібернетики В'ячеслав Петров. Тоді розробка носила науковий характер і не мала нічого спільного з музикою. Оптичний диск був створений для супер-ЕОМ.

13. Зварювання живих тканин

Ідея зварювання живих тканин з'явилася серед вчених Інституту електрозварювання ім. Євгена Патона. В 1993 році під керівництвом Бориса Патона — сина винахідника різних методів електрозварювання — були проведені експерименти, які довели можливість отримання зварного з'єднання різних м'яких тканин тварин способом біполярної коагуляції. Пізніше почалися експерименти зі зварювання тканин видалених органів людини.

14. Антибіотик батумін

Вчені з Інституту мікробіології і вірусології НАН України 2005 року створили новий антибіотик з високою активністю до всіх видів стафілокока. За своїм хімічним складом цей препарат не має аналогів.

ДО РЕЧІ

Україна посідає 56-те місце (серед 128) у рейтингу найбільш інноваційних країн світу. Про це свідчать дані** Global Innovation Index. **Згідно з оприлюдненим рейтингом, першу десятку країн з найбільш інноваційною економікою очолила Швейцарія, далі — Швеція, Великобританія, США. В 2015 році Україна була на 64-му місці в цьому рейтингу, у 2014-му — на 63-му, а в 2013-му — на 71-му.

15. Гнучкий суперконденсатор

Фахівці з Львівської політехніки придумали гнучкий тканинний суперконденсатор, який працює на сонячній батареї і може зарядити навіть мобільний телефон. Пристрій являє собою компактну систему енергозбереження, котра гнеться і кріпиться до будь-якої поверхні. Це український винахід увійшов у топ-100 кращих досліджень і розробок світу 2011 року, за версією впливового американського журналу R&D Magazine.

16. Рукавичка для людей з проблемами зору

Хлопець із Луганська Іван Селезньов представив на міжнародному конкурсі «Intel International Science and Engineering Fair» свій проект «Нове чуття: ультразвукова рукавичка для просторової орієнтації людей з вадами зору». Така річ може стати досить корисною, з точки зору орієнтації у просторі. Винахід молодого українця потрапив до трійки кращих винаходів світу в 2013 році.

17. Безкровний аналіз крові

Харківський вчений Анатолій Малихін придумав, як зробити аналіз крові безкровним. 2013 року він створив прилад, п'ять датчиків якого прикріплюються на певні ділянки тіла людини, після чого на екран комп'ютера виводиться 131 показник здоров'я. Розробки українця тривали 25 років. Точність даних — до 98%, що не поступається традиційному способу. Прилад активно використовується медиками Китаю, Об'єднаних Арабських Еміратів, Чехії, Білорусі та Росії.

18. Червоні лазери у CD- та DVD-програвачах

Циферблат калькулятора й панель автомобіля, світлофори й комп'ютери — зараз жоден із цих пристроїв не обходиться без мініатюрних та надзвичайно економних світлодіодів. А винайшов їх Нік Голоняк, нащадок вихідців із Закарпаття (справжнє ім'я та по батькові — Микола Миколайович), працюючи в Головній лабораторії напівпровідників «Дженерал Електрик Компані» в США. Його винаходи дали змогу розробити червоні лазери. Нік Голоняк брав участь у винайденні тріода — пристрою, на базі якого працюють комп'ютери, телевізори та інші сучасні електронні прилади.

19. Годинник-глюкометр для діабетиків

Вчений із Закарпаття Петро Бобонич винайшов глюкометр у вигляді наручного годинника. З його допомогою діабетики тепер можуть дізнаватися рівень цукру в будь-який момент. Для цього не потрібно здавати кров.

20. Екологічно чисте паливо

Інженер зі Славутича Володимир Мельников сконструював машину, яка перетворює відходи деревини в паливні брикети. Піч під надвисоким тиском розігріває тирсу до 300 градусів, унаслідок чого утворюється рослинний клей. Далі працює прес, який стискає масу з силою 200 тонн на квадратний сантиметр, унаслідок чого виходить паливний брикет, схожий на антрацит.

21. Вміння комп'ютера розпізнавати обличчя

Киянину Єгору Анчішкіну було 26 років, коли він зацікавився проблемою розпізнання відео- та фотоінформації. Разом із колегами створив фірму, яка поставила собі за мету навчити комп'ютер впізнавати людські обличчя. На жаль, фантастична технологія вже не належить Україні. Інтернет-гігант Google викупив цей стартап.

22. «Мрія» здійсненна

Нещодавно нам довелося спостерігати, який величезний резонанс спричинив політ найбільшого в світі українського літака Ан-225 до Австралії. Люди з усього світу з'їжджалися туди, щоб побачити диво авіації. Довжина Ан-225 «Мрія» — 84 метри, висота — 18,1 метра. Площа крил, розмах яких становить 88,4 метра, — 905 кв. метрів. Літак може літати з крейсерською швидкістю 800 км на годину і максимальною — 850 км на годину при завантаженні 640 тонн. Його було спроектовано і побудовано в Києві (нинішній завод імені Антонова).

23. Екологічні батарейки

Група українських фахівців розробила і запатентувала інноваційні батарейки, які складаються з нейтральних для довкілля хімічних сполук, що легко утилізуються. Головними перевагами української розробки є швидкий час заряду пристрою (5—8 секунд), велика кількість циклів перезарядки (не менше 500 тисяч разів) та відсутність проблем з утилізацією. Поки вони призначені для пристроїв, що споживають малу кількість енергії, — годинники, комп'ютерні мишки, клавіатури, пульти тощо. Розробники обіцяють, що в майбутньому такі батарейки працюватимуть близько 240 діб.

24. Їстівний поліетилен

Харків'янин Сергій Тимчук допоміг розв'язати проблему, над якою працювало чимало науковців світу, — утилізація пакувальних матеріалів. Він 15 років присвятив розробці їстівної плівки для продуктів. Основним матеріалом став кукурудзяний крохмаль. Це й екологічно чисто, й дозволяє подовжити термін зберігання продуктів. Їсти їх можна, не знімаючи плівки, смакових якостей вона не має. Але навіть якщо ви викинете плівку, то за кілька тижнів від неї не залишиться і сліду. Сергій Тимчук каже: хліб у такій плівці буде свіжий два тижні.

25. Кіловат за три копійки

Перемігши у національному етапі міжнародного конкурсу науково-технічної творчості школяр із Олександрії (Кіровоградська область) Самуїл Кругляк отримав право взяти участь в Олімпіаді геніїв, що відбувалася в США, і завоював бронзу серед двох тисяч юних винахідників з усього світу. Самуїл запропонував добувати електроенергію з повітря, точніше, з атмосфери за допомогою штучної іонізованої хмари за рахунок сильного електричного поля, яке випромінюватиметься іонізуючою вежею. За підрахунками, один кіловат такої електроенергії коштуватиме три копійки. Крім диплома, Самуїл Кругляк отримав можливість безплатного навчання в одному з вишів США та щомісячну стипендію.

Одне слово, ми — багатогранна і талановита нація.

Винаходи збирала Марина КРИВДА.

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Мітинг біля Верховної Ради УРСР.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Понад півстоліття всі президенти США користуються послугами гелікоптерів Сікорського

Від проголошення до утвердження

25 парламентських подій, які вплинули на розбудову держави

Рішення Верховної Ради України як єдиного законодавчого органу не лише закладають правові основи суспільного та державного життя, а й визначають засади внутрішньої та зовнішньої політики України. За роки Незалежності парламент ухвалював чимало важливих рішень, які, без перебільшення, можна віднести до найбільших досягнень, але, на жаль, є й такі, що належать до прорахунків. «Голос України» спробував вокремити 25 рішень, які мали доленосне значення для країни.

1990—1996 роки — перші кроки

● 16 липня 1990 р. Верховна Рада Української РСР XII скликання (Верховна Рада України I скликання) прийняла важливий політичний і правовий акт — Декларацію про державний суверенітет України. Відтоді в літописі нашої держави розпочалася нова сторінка, новий відлік часу — епоха утвердження України як самостійної та незалежної країни.

● 3 серпня 1990 р. прийнято Закон «Про економічну самостійність УРСР». У документі зазначалося, що забезпечення економічної самостійності УРСР є необхідною умовою державного суверенітету України. Законом було установлено, що УРСР самостійно визначає економічний статус і стратегію соціально-економічного розвитку в інтересах народу України. Усі розташовані на території України підприємства, установи й організації становлять її народногосподарський комплекс. У законі були закладені принципи економічної самостійності, а також визначені форми власності, фінансово-бюджетна, кредитна та грошова системи країни.

● 24 серпня 1991 р. позачергова сесія Верховної Ради УРСР ухвалила Акт проголошення незалежності України. Документ проголошував не лише створення самостійної незалежної держави Україна, а й її незалежність. Тим самим було покладено край юридичному існуванню Української Радянської Соціалістичної Республіки. Цього ж дня прийнято Постанову Верховної Ради УРСР «Про проголошення незалежності України» та Постанову Верховної Ради України «Про військові формування на Україні».

Ці рішення надзвичайно гостро поставили питання розбудови країни та запровадження атрибутів державності. Одними з найперших державотворчих кроків стали закони «Про державний кордон України» (ухвалений 4 листопада 1991 р.) та «Про громадянство України» (8 жовтня 1991 р.). У січні—лютому 1992 року постановами Верховної Ради було визначено національну символіку як державну — Державний гімн, Державний прапор та малий герб України — тризуб.

● 28 червня 1996 р. прийнято першу Конституцію незалежної держави України. Адже після розвалу СРСР незалежна Україна жила без нової Конституції декілька років. Основний Закон остаточно закріпив правові основи нашої держави, її суверенітет і територіальну цілісність. Конституція 1996-го була визнана однією з найдемократичніших у Європі.

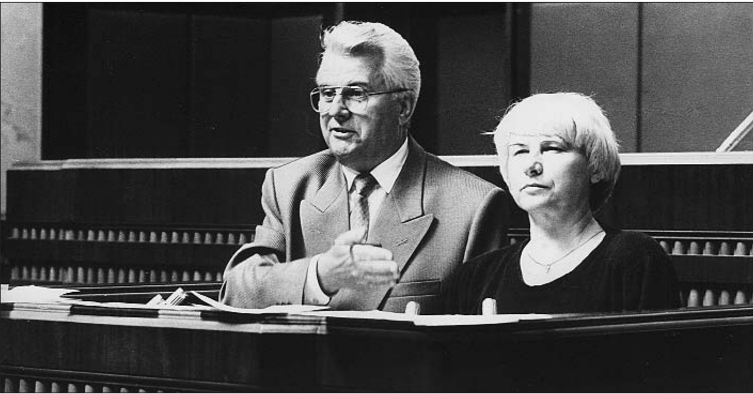
1998—2012 роки — скасування політреформи та посилення влади Януковича

● 14 січня 1998 р. ратифіковано «Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією», підписаний 31 травня 1997 р. президентами Леонідом Кучмою та Борисом Єльциним. Держдума ратифікувала договір лише 25 грудня 1998 р. та скерувала його до Ради Федерації. Та, у свою чергу, схвалила відповідний закон лише 17 лютого 1999 р. Договір закріплював принцип стратегічного партнерства, визнання непорушності існуючих кордонів, повагу до територіальної цілісності та взаємні зобов'язання не використовувати свою територію на шкоду безпеці одна одної. Документ чинний і нині.

● 23 грудня 1998 р. Верховна Рада ухвалила Закон «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим». Це нарешті поставило крапку у конституційних баталіях. Ухваленню цього документа передували затяжні конфлікти на півострові. Починаючи з 1991 року, скориставшись прогалинами у законодавстві та слабкістю молодої української держави, тодішнє керівництво Криму за підтримки Росії намагалося побудувати там свою модель устрою. Навіть було обрано свого «президента». Спроби скасувати Конституцію АРК, яка визначала статус автономії у складі України, були і пізніше, але безрезультатні.

● 8 грудня 2004 р. Верховна Рада внесла зміни до Конституції України. За відповідний закон проголосували 402 народні депутати. Документ став своєрідним компромісом виходу з політичної кризи (в Україні тривала помаранчева революція), адже голосування відбувалося у пакеті зі змінами до закону про вибори Президента, які дали змогу провести переголосування другого туру виборів Президента. Закон передбачав перехід до парламентсько-президентської форми правління, формування уряду коаліцією депутатських фракцій, подовжував термін повноважень Верховної Ради до п'яти років. Проте конституційну реформу було скасовано рішенням Конституційного Суду від першого жовтня 2010 р. Поновивши Основний Закон 1996 р., КС зобов'язав органи державної влади невідкладно привести українське законодавство у відповідність до Конституції.

● 28 листопада 2006 р. Верховна Рада ухвалила Закон «Про Голодомор 1932—1933 років в Україні», в якому назвала Голодомор геноцидом українського народу. На той час факт Голодомору вже було визнано десятьма парламентами країн світу.

24 серпня 1991 року. Позачергова сесія Верховної Ради УРСР, на якій було прийнято Акт проголошення незалежності України. Леонід Кравчук, Лариса Скорик.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

● 14 січня 2008 р. Партія регіонів засудила підписання Головою Верховної Ради Арсенієм Яценюком, Президентом Віктором Ющенком та Прем'єр-міністром Юлією Тимошенко спільної заяви щодо можливості приєднання України до Плану дій з отримання членства в НАТО. Регіонали заблокували роботу парламенту, вимагаючи від Голови Верховної Ради відкликати свій підпис під зверненням та провести референдум із цього питання. Підтримували регіоналів і комуністи, які спільно з російськими партійцями створили ініціативну групу з формування Єдиного антинатовського блоку країн СНД.

● 27 квітня 2010 року Верховна Рада ратифікувала угоду між Україною і Російською Федерацією з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території нашої держави (так звані Харківські угоди), підписану президентами Януковичем та Медведєвим 21 квітня у Харкові. Відповідно до неї, термін перебування Чорноморського флоту РФ у Севастополі було подовжено з 2017-го до 2042 року. Термін перебування флоту було збільшено в обмін на здешевлення для України російського газу. В Україні домовленості викликали обурення більшості громадян, політиків та аналітиків. Її розцінили як таку, що суперечить Конституції.

● 3 липня 2012 року у другому читанні 248 депутатськими картками з порушенням Регламенту було ухвалено Закон «Про засади державної мовної політики», так званий законопроект Колесніченка-Ківалова. Його ухвалення викликало масові акції протесту, зокрема, голодовку «за мову». Закон встановлював державною мовою — українську, але істотно розширював використання регіональних мов, якщо кількість носіїв цих мов не менша 10% від населення певного регіону, а в окремих випадках — і менша 10%. Він поширюється на 18 мов нацменшин.

● 12 грудня 2012 року розпочала роботу перша сесія Верховної Ради сьомого скликання. Вибори, що відбулися 28 жовтня 2012-го, хоча й відзначилися своєю «непрозорістю» та інтригами, все ж внесли певну несподіваність. До парламенту пройшли українські націоналісти з ВО «Свобода». Разом із фракціями «Батьківщина» та «УДАР» вони активно боролися з кнопкодавством (так ухвалювали більшість рішень) та проти депутатів-перебіжчиків, так званих тушок.

2013—2015 роки — Революція Гідності та народження нації

● На початку 2013 року Верховна Рада ухвалила низку євроінтеграційних законів. Підписання Угоди про асоціацію України з ЄС очікувалося восени, проте так і не стало реальністю. Президент Віктор Янукович не підписав документ. У відповідь суспільство вибухнуло Євромайданом, який після кривавого розгону студентів переріс у Революцію Гідності.

● 16 січня 2014 року Верховна Рада ухвалила пакет законів (так звані закони 16 січня, диктаторські закони), які суттєво обмежували права громадян, надавали органам державної влади більшу свободу дій у сфері покарання учасників акцій протесту і мали на меті криміналізувати опозицію та громадське суспільство. Ухвалювали їх не за допомогою системи «РАДА», а підняттям рук і без обговорення. Прийняття цих законів призвело до загострення силового протистояння. 28 січня вони були скасовані більшістю голосів.

● У лютому 2014 року, після втечі Президента Віктора Януковича з країни, у парламенті відбулося переформатування більшості, яка відновила дію деяких положень Конституції 2004 року та обрала Олександра Турчинова Головою Верховної Ради та в. о. глави держави. За кілька днів Арсенія Яценюка було обрано новим главою уряду. Нових керівників отримали також інші державні органи та відомства.

● 22 лютого 2014 року парламент ухвалив постанову, яка дала змогу визволити Юлію Тимошенко з-за грат. Уже того самого дня увечері вона виступила перед мітингом на Майдані Незалежності з інвалідного візка. Наступного дня парламент ухвалив Постанову «Про звільнення політв'язнів», якою з місць позбавлення волі звільнялося 23 особи — у тому числі Андрій Запорожець, батько та син Павліченки...

● 22 лютого 2014 року Верховна Рада призначила позачергові вибори Президента, які відбулися 25 травня. За результатами перегонів крісло керманича посів Петро Порошенко. Вже після своєї інавгурації 27 червня глава держави підписав економічну частину Угоди про асоціацію. Політична частина була підписана представниками України та ЄС 21 березня.

● 14 жовтня 2014 року схвалено пакет антикорупційних законів (так звана антикорупційна реформа), розроблений за участю громадськості та міжнародних неурядових організацій. Зокрема, «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014—2017 роки»; «Про Національне антикорупційне бюро»; «Про запобігання корупції».

● 26 жовтня 2014 року в Україні відбулися позачергові парламентські вибори, результати яких дали змогу вперше в історії парламентаризму створити в законодавчому органі проєвропейську, проукраїнську більшість, яка діяла на основі Коаліційної угоди. Щоправда, реформи, передбачені в ній, були реалізовані лише на 30—40 відсотків.

● 23 грудня 2014 року Верховна Рада України прийняла рішення про відмову України від позаблокового статусу, який виявився неефективним у контексті убезпечення держави від зовнішньої агресії та тиску. Внесений Президентом України проект (реєстр. № 1014-3) підтримала конституційна більшість народних депутатів України (303 голоси «за»).

● 9 квітня 2015 року парламент ухвалив так званий декомунізаційний пакет, який передбачав, зокрема, визнання низки організацій на чолі з УПА борцями за незалежність України, відкриття архівів радянських спецслужб і заборону комуністичних назв та символіки.

2 липня 2015 року Верховна Рада ухвалила закон про створення Національної поліції, яким було започатковано реформу системи органів внутрішніх справ. Відповідно до нього, Національна поліція складатиметься з кримінальної та патрульної поліції, поліції охорони, спеціальної поліції та поліції особливого призначення КОРД (Корпус оперативно-раптової дії).

● 14 липня 2015 року Верховна Рада призначила місцеві вибори, які відбулися 25 жовтня. Тим самим було завершено оновлення української влади після Революції Гідності. Вибори місцевих рад уперше пройшли за новою системою, яка дещо дезорієнтувала виборців, однак українські та міжнародні спостерігачі визнали кампанію прозорою та демократичною.

● 31 серпня 2015 року в першому читанні було ухвалено зміни до Конституції в частині децентралізації. Їх розгляд зустрів численні акції протесту через те, що у перехідних положеннях документа йшлося про особливості здійснення місцевого самоврядування на Донбасі. Однак ухвалення змін відкрило шлях до впровадження однієї з найважливіших реформ — децентралізації влади.

● 2 червня 2016 року Верховна Рада 335 голосами схвалила зміни до Конституції в частині правосуддя. Вони передбачають реорганізацію Вищої ради юстиції у Вищу раду правосуддя; позбавляють Президента права створювати суди. Водночас за парламентом закріплено повноваження зі створення, ліквідації й реорганізації судів. Також Верховна Рада позбавляється повноважень щодо призначення суддів безстроково та надання згоди на їх затримання й арешт тощо. Крім того, у Конституції закріплено можливість визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду (ч.6 ст. 124 Конституції України в редакції цього закону). Ця норма набирає чинності через три роки з дня, наступного за днем опублікування закону.

Цього дня було підтримано і нову редакцію закону про судоустрій та статус суддів, який дав старт масштабному перезавантаженню судової системи.

ВІТАННЯ

Станіслав БЕРЕЗКІН, народний депутат (група «Партія «Відродження»):

— За чверть віку в Україні виросло нове молоде покоління. Сьогодні воно вкладає в розвиток нашої держави працю та інтелект, захищає її та примножує славну історію. Переконаний, ми переможемо ворогів. Впевненості в цьому додають подвиги наших батьків, дідів та прадідів, які не скорилися в найтяжчі для своєї Батьківщини роки. Українці багато разів доводили, що вміють перемагати, долати труднощі, будувати. Щиро вітаю своїх земляків із державним святом — 25-ю річницею Незалежності України!

Юрій МІРОШНИЧЕНКО, народний депутат (Опозиційний блок):

— День Незалежності є втіленням давнього прагнення нашого народу до свободи та самовизначення.

Це — дата нашої перемоги і нашої незалежності, шлях до якої був доволі тернистим. Але, як мовиться у прислів'ї, «крізь терни до зірок, — так і ми, рік за роком своєї самостійності запалюємо нові зірки на небосхилі нашої держави. Саме завдяки нездоланній силі волі та згуртованості українського народу ми отримали можливість бути вільними. Відчуття відповідальності кожного громадянина України, а особливо політиків, за долю країни в цей складний історичний момент має значення. Я переконаний, що завдяки цілеспрямованості, соборності та розумінню нам вдасться повернути мир та добробут на нашу рідну землю. Єдність на засадах європейських демократичних цінностей — основа розбудови Української державності. Нехай усмішки наших дітей — маленьких українців — стануть натхненням для роботи і добрих справ на благо нашої держави. Зігріваймо в своїх серцях віру в те, що майбутнє нашої країни буде мирним, затишним та прекрасним. Україна — молода країна. І все в нас іще попереду!

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Позачергова сесія Верховної Ради УРСР, на якій було прийнято Акт проголошення незалежності України. Біля мікрофона Ігор Юхновський.

Фото з архіву Укрінформу.

Торжество історичної справедливості

Серпень 1991–го мовою архівних документів

24 серпня 1991 року стало рубіжним днем для нашої держави, для кожного українця. Торжеством історичної справедливості назвала Акт проголошення незалежності України одна з провідних на той час українських політичних сил.

Цього дня вирішилось головне питання, яке століттями виборював волелюбний український народ, — Українській Державі бути! Щоправда, цьому передувала ціла низка подій, які й привели до розпаду Радянського Союзу та створення на його просторі незалежних держав.

Про бурхливі 80-ті роки XX століття, сповнені духом демократизму, свідчать історичні документи, що зберігаються у Центральному державному архіві громадських об'єднань України. В них — і розвиток руху, опозиційного до радянської влади та правлячої Комуністичної партії; і спроби відповідних органів придушити цей рух, знайти нові підходи для утримання свого авторитету в суспільстві тощо.

Ідеї державності наполегливо й послідовно пропагувала низка громадсько-політичних об'єднань демократичного спрямування. Серед них — Українська Гельсінкська спілка, Народний Рух України, Українська республіканська партія, Демократична партія України. Передані ними, свого часу, на зберігання до архіву документи висвітлюють процес здобуття Україною незалежності та початковий період розбудови нашої держави. Ці документи не потребують детальних коментарів, адже вони дозволяють відчути атмосферу патріотичного піднесення, яка панувала в українському суспільстві в серпні 1991 року в зв'язку з проголошенням незалежності України.

Нижче подаються витяги з документів Національного архівного фонду, що зберігаються у Центральному державному архіві громадських об'єднань України. Вони відтворюють хроніку подій серпня 1991 року, які знаменували принципово нову віху в історії українського народу ***(мова та стилістика збережені).***

Звернення Президії Національної Ради Демократичної партії України до Президії Верховної Ради України. 19 серпня 1991 р.

Президія Національної Ради Демократичної партії України оцінює усунення від влади Президента СРСР М. Горбачова і утворення самозваного державного комітету надзвичайного стану як антиконституційний акт і державний переворот.

Закликаємо Верховну Раду України рішуче відмежуватися від заколотників і вжити всіх заходів для захисту державного суверенітету України. Цинічна узурпація центральної влади в СРСР групою авантюристів дає підстави законно обраній Верховній Раді України денонсувати союзний договір 1922 року і проголосити повну державну незалежність України.

Україна як член ООН повинна звернутися до співтовариства держав за дипломатичною і політичною підтримкою.

Вважаємо за необхідне, щоб Верховна Рада України оголосила нечинними на території України будь-які акти комітету з надзвичайного стану і встановила кримінальну відповідальність посадових осіб за виконання ними розпоряджень самозваного комітету путчистів.

Витяг із інформаційного повідомлення Центрального комітету Компартії України про оперативну обстановку в республіці. 20 серпня 1991 р.

Главным событием дня явилось переданное по радио и телевидению заявление Советского руководства о введении в стране чрезвычайного положения, создании Государственного комитета по чрезвычайным положениям, принятии им на себя всей полноты государственной власти.

По сообщению Крымского рескома, Киевского горкома и обкомов партии в трудовых коллективах это событие в целом воспринято положительно. Высказывается надежда, что ГКЧП сумеет навести порядок в стране, приостановит сползание ее к хаосу. Выражаются пожелания быстрых и решительных действий Комитета.

24 серпня 1991 року. Позачергова сесія Верховної Ради УРСР, на якій було прийнято Акт про Незалежність України. Володимир Яворівський, Дмитро Павличко, Валерій Івасюк.

Фото Олександра КЛИМЕНКА

Вместе с тем люди проявляют опасение, что происшедшее может привести к диктатуре в крайних формах. Задаются вопросы о судьбе Горбачева, где он находится, добровольно ли отказался от поста Президента?

В течении дня ответственные работники обкомов, горкомов и райкомов партии побывали на многих предприятиях и в хозяйствах. Министерства и ведомства республики поддерживали с трудовыми коллективами постоянную телефонную связь. Повсеместно общественно-политическая обстановка оставалась спокойной, отмечался обычный рабочий режим.

На местах принимаются меры по соблюдению правопорядка и пресечению провокационных действий. В этих целях, а также для оперативного решения всех возникающих вопросов в республиканских органах управления, обкомах, горкомах, райкомах партии и на предприятиях организовано круглосуточное дежурство.

В партийных комитетах определенное непонимание вызвала пресс-конференция членов ГКЧП, расплывчатость ответов на ряд вопросов. Членов КПСС интересует отношение к происходящему ЦК КПСС и его Политбюро, политическая линия партии.

Также неоднозначно воспринято выступление по украинскому радио и телевидению Председателя Верховного Совета УССР тов. Кравчука Л. М. Особенно те положения, которые противоречат Указу ГКЧП о соподчиненности союзных и республиканских законов и т. д.

Вчера, 19 августа, в ряде областных центров: Луцке, Ивано-Франковске, Житомире, Харькове, Киеве под видом встреч народных депутатов разных уровней с избирателями состоялись митинги протеста против введения чрезвычайного положения и ГКЧП. В выступлениях обвинялись коммунисты в совершении государственного переворота, антиконституционных действиях, установлении диктатуры, свержении демократии и т. п. На митингах присутствовало от 200 до 500 человек. В Николаеве и Полтаве обнаружены листовки УРП, в которых содержаться призывы к гражданскому неповиновению, бойкотированию указов ГКЧП.

В этой связи обкомы партии высказывают пожелание четких инструкций и ориентировок по линии правоохранительных органов, их решительных действий в соответствии с правовой основой о чрезвычайном положении. […]

Листівка «Торжество історичної справедливості» із зверненням Президії Національної Ради Демократичної партії України до українського народу. 25 серпня 1991 р.

Народе України!

Твоя багатовікова боротьба за свободу завершилась перемогою! Україну проголошено незалежною державою. Історична справедливість прийшла і до нас!

Спроба великодержавно-комуністичного перевороту провалилася. В СРСР перемогла демократична революція. Імперія розпалася. КПРС зазнала повного краху. В Європі народилися нові самостійні держави. Серед них — і твоя, народе України! Держава демократична і миролюбна! Держава українців і росіян, білорусів і поляків, євреїв і кримських татар, угорців і румунів, болгар, греків, гагаузів — держава всіх національностей нашої Батьківщини!

З перемогою, український народе!

З перемогою, народе України!

Згуртуймося в утвердженні української держави, в побудові нової України — незалежної, демократичної і заможної!

Щастя вільній людині вільної України!

Витяг із повідомлення Львівської обласної організації Української республіканської партії. 25 серпня 1991 р.

24 серпня 1991 року Верховна Рада УРСР, на надзвичайній сесії прийняла історичне рішення про створення незалежної держави Україна. Прийняття довгоочікуваного для нас рішення стало можливим внаслідок невдалого комуністичного державного перевороту, який мав місце 19 серпня.

Після тривалих дебатів Акт про державну незалежність України був прийнятий 345 голосами, себто конституційною більшістю. Разом з Актом про незалежність було прийнято ряд документів, що забезпечують її утвердження — про створення міністерства оборони України і національних збройних сил, про підпорядкування всесоюзних підприємств Україні.

На цій же сесії були прийняті перші рішення про декомунізацію України — департизація армії, КДБ, судочинства, державних установ та закладів культури. Відкритою, однак, залишається справа заборони діяльності комуністичної партії на території України.

Підняття синьо-жовтого прапора над парламентом України повинно відбутись 3-го вересня, коли знову збереться сесія Верховної Ради УРСР. […][1]

Заява Народного Руху України. 27 серпня 1991 р.

Историческим актом Верховного Совета Украины наша Родина провозглашена независимым государством.

Сделан гигантский шаг исторической значимости для достижения цели деятельности Народного Движения Украины (Рух) — построение независимой демократической Украинской державы.

Второй раз в этом столетии сделана попытка возрождения государственности, попытка стать хозяином в своем доме на своей земле. Инициирующим импульсом для обеих попыток стал кризис Российской империи, который обуславливал революционные изменения в структуре власти. Новые правители России низвергали тиранию, декларируя демократические принципы, проповедуя идеал свободы. В 1919 году эти надежды были раздавлены большевистской армадой, которая пришла в Украину из России, выполняя волю московского правительства, взявшего на себя мессианские функции «освобождения» соседних государств от их самостоятельности, превращая их в безликие колонии.

Так на место тирании российских царей пришла тирания московских генсеков — невероятно страшная и изощренно жестокая.

Сегодня власть в России перешла к демократам во главе с Президентом. Вторая попытка украинского возрождения снова, как и семьдесят два года назад, вызывает неприятие у некоторых новых демократов России — победителей красных путчистов. Снова претензии на мессианство, снова комплекс «старшего брата», имперские посягательства на своих соседей.

Мы встревожены заявлениями о пересмотре границ, стремлением расчленить нашу Родину — Украину. Надеемся, что опыт предшествующих хозяев России остановит посягательства сегодняшних руководителей РСФСР. Надеемся, что подпись Бориса Ельцина под межгосударственным Договором между РСФСР и Украиной от 20 ноября 1990 года, статья 6 которого утверждает, что Высокие Договаривающиеся Стороны признают и уважают территориальную целостность друг друга в существующих сейчас границах, свидетельствует о позиции Президента и Парламента России, а не продиктована тактической конъюнктурой продвижения к имперскому престолу. Никогда российский народ не будет иметь свободы и покоя, если он будет стремиться к порабощению других.

Призываем руководителей соседних государств руководствоваться Хельсинским Заключительным Актом, который является надёжным фундаментом добрососедства и мирного развития. Нерушимость границ, взаимовыгодное сотрудничество, открытость и искренность в общении позволят нам войти достойными членами в новый европейский дом, в мировое сообщество.

Ольга БАЖАН,
директор Центрального державного архіву громадських об'єднань України.

[1] ЦДАГО УКРАЇНИ, Ф. 271, ОП. 2, СПР. 23, АРК. 47.

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Мітинг біля Верховної Ради УРСР.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

«Комбат Маруся» та її родина

Ця розповідь — про звичайну і водночас дивовижну й неповторну українську сім'ю. Про одну із сотень тисяч патріотичних родин, котрі лютої зими 2014-го вийшли на Майдан і непохитно стали пліч-о-пліч зі своїми дітьми. Це оповідь про тих, хто впродовж двох останніх пекельних років одягав, годував, оснащував нашу армію. Хто словом і піснею підносив дух українських бійців.

«Ми прорвемося, хлопці просять допомоги!»

Прізвище у моїх героїв старовинне і символічне — Лоцман. У давнину їх мужні предки проводили через дніпрові мілини і стрімкі пороги козацькі чайки. Сучасні Лоцмани своїм прикладом ведуть за собою людей.

Олександр та Галина, талановиті працівники культури із Сигнаївки Шполянського району, народили і виростили чотирьох чудових доньок і нині виховують чотирьох прийомних синів! Із перших місяців війни на сході подружжя Лоцманів очолило у своєму селі волонтерський рух, а старші дочки, Валентина та Лілія, взялися за допомогу армії в Корсуні та Шполі. Обидві молоді жінки пішли батьківською стежкою, працюють на ниві культури та освіти, мають дітей. У родині 33-річної Валі підростають двоє, а у 30-річної Лілі — троє синів.

— Перша поїхала до воїнів середня донька, Руслана **(на знімку в центрі)**, — пригадує Галина Григорівна. — Було це навесні 2014-го. Після Майдану разом із друзями-артистами вона вирушила з концертними виступами у військові частини, щоб підтримати воїнів. Побачене там перевернуло дівчині душу. Ворог уже перетнув кордон, а наші бійці були не обмундировані, роззуті, голодні... За її палким закликом ми кинулися збирати одяг та продукти для армії. Люди несли і гроші, відривали хто скільки міг із сімейного бюджету, з пенсій. Тоді зібрали перші 16 тисяч гривень, закупили найнеобхідніше — відвезли в АТО бійцям-черкащанам. Ліля потім документально прозвітувала перед людьми за кожну витрачену копійку, за кожен літр бензину. Нам, як волонтерам, повірили і робота закипіла.

Сигнаївський Будинок культури, де Галина Григорівна та Олександр Сергійович Лоцмани працюють керівниками, перетворився на волонтерський штаб. Односельці зносили сюди провізію, тут пакували посилки, плели маскувальні сітки. Не зачинялися також двері домівки Лоцманів. Тут завжди «на посту» залишалися наймолодша донька Тамара з названими братами Максимом, Віталиком, Ромою та Сергійком. Тамара, керівник чудових дитячих пісенних колективів, проводила благодійні концерти, зібрані кошти від яких спрямовувалися на придбання амуніції для бійців.

— У зону АТО їздив мій чоловік, та найчастіше ми вирушали з Лілею, — веде далі Галина Лоцман. — Вона відчайдушна і безстрашна, тому мені доводилося щоразу бути на сторожі... Ніколи не забуду жахи Дебальцевського котла, наші оточені блокпости і Ліліне тверде: «Ми туди прорвемося! Хлопці просять допомоги!..». Тільки Господь Бог вивів нас із того пекла... За два роки поїздок я так вивчила шляхи від луганського Щастя до Маріуполя, що тепер можу бути провідником. Підкажу, якими об'їзними дорогами і путівцями безпечніше проїхати до Пісків чи Мар'їнки, Сартани чи Старогнатівки. Прадіди-лоцмани обминали пороги, а я покажу як обминати мінні поля...

Виступали з БТРів і БМП

Тим часом у Києві ініціатива Руслана Лоцман наполегливо розгортала мистецький волонтерський проект. До створеної громадської організації «Народна філармонія», яка перша вирушила з концертами на східний фронт, увійшли відомі українські митці Раїса Недашківська, Ірина Кирилина, Леся Горова, Фемій Мустафаєв та інші. Артисти виступали перед бійцями в полях і перелісках, на полігонах і в ангарах, біля танків і літаків. Співали з БТРів і БМП, з інших бойових машин... Давали по кілька концертів на день, їли з бійцями з одного котла, ночували в наметах і казармах, бліндажах і медсанбатах. Рушійною силою, «козачкою-характерницею» у цих фронтових рейдах завжди була відважна Руслана. За хоробрість і завзятість бійці почали називати мужню дівчину «комбатом Марусею»...

Тоді ж, у спекотному серпні 2014 року, Руслана Лоцман написала свою знамениту пісню «Комбат Маруся». Вона знала, відчувала, що після трагічного Іловайська всі ті, хто вирвався зі смертоносного «котла», потребують не тільки фізичного лікування, а насамперед психологічного, душевного зцілення. Тому пісню створила емоційно легку, життєрадісну, з гумором. Дівчина Маруся має багато знайомих серед хлопців-бійців, їй подобається і Данило, і Дмитро, і Василько, і Назар... Однак вибере вона хоч Геродота, «лиш би був він патріот, Україну щоб любив і на славу їй служив!».

Уже згодом, відвідуючи військові шпиталі, співачка довідалася, що на сеансах психологічного розвантаження поранені часто просять лікарів ставити «для душі» не класичну музику, а її щиру і веселу «Марусю».

— Це надзвичайно важливо, — ділиться 28-річна Руслана Лоцман, заслужена артистка України і кандидат педагогічних наук, — викликати в солдата усмішку, хоч ненадовго відволікти від жорстокої реальності війни, надихнути його і підтримати. На фронті, крім пісень, я почала писати тексти коломийок, які дуже подобалися бійцям. В одній із них є, наприклад, такі слова: «Знаєм дивний «руський мір», знаєм перемир'я, скоро буде їх орьол без крилець і пір'я!..».

З піснею переможемо!

«Народна філармонія» дала для захисників Вітчизни понад триста концертів. І продовжує працювати в ім'я перемоги над ворогом. Мистецький проект, заснований «комбатом Марусею», переріс у культурологічно-просвітницький рух. До нього приєдналися не тільки артисти, а й поети, художники, журналісти, кіномитці. Чоловік Руслани Лоцман режисер, оператор «гарячих» стрічок із зони АТО Дмитро Глуховенький, наприклад, створив кілька проникливих роликів та документальних короткометражок, які демонструються під час зустрічей у військових підрозділах.

— Виступаючи перед бійцями, — продовжує Руслана, — ми намагаємося залучати їх до співу. Разом виводимо «Розпрягайте хлопці коней», «Ой у лузі червона калина», «Туман яром»... Рідна пісня має чудодійну силу. Вона не тільки знімає напруження, очищає душу. Материна пісня дає усвідомлення того, за що солдат тримає зброю, що захищає. Вона, як молитва, дарує силу, віру, повертає до першоджерел. Я навіч переконалася у цьому, коли ми, артисти, зустрічалися з переселенцями, із жителями міст і містечок Донбасу. Відчуженість і настороженість людей, які перенесли воєнні незгоди, потроху танули, коли ми починали співати «Чорнобривці», «Рідна мати моя» чи «Два кольори». У людей пробуджувалося щось підсвідоме, глибоко заховане. Частина з них починали підспівувати нам, спілкуватися. Як жаль, що таких зустрічей на Донбасі не було протягом останніх 25 років! І тепер немає державної культурно-просвітницької програми, яка б працювала на духовне зближення штучно розділених «регіонів» (не люблю цього слова!) нашої держави. Тільки тоді, коли ми духовно спілкуватимемося, розумітимемо одне одного, — станемо єдиною нацією!

Свій новий пісенний диск, який вийшов цього року, Руслана Лоцман назвала «З піснею переможемо!». У мелодіях та поетичних рядках новостворених пісень — уся Руслана: ніжна і замріяна, рішуча і відважна. Вона безмежно закохана в рідний край, героїв-захисників і готова жертовно служити, щоб здолати підступного ворога і завоювати мир і спокій на рідній землі. «Щира, щира українка! Може, хтось сміється. А я справді Україну Помістила в серці!» — ці прості та палкі слова «комбата Марусі» влучно передають її думки та стан чистої, натхненної душі.

— Я б із радістю розлучилася зі своїм позивним, хоч він безмежно дорогий моєму серцю, — щиро ділиться моя співрозмовниця. — Та станеться це після закінчення війни. А поки що «комбат Маруся» нестиме в армію українську народну і авторську пісню — як стяг, як символ нашої незламності, національної гідності і гордості...

До Дня Незалежності Руслана Лоцман разом із колегами-артистами готують «Велике мистецьке коло» в Пирогові. Запросили на свято учасників Революції Гідності, демобілізованих воїнів АТО із сім'ями, волонтерів, котрі всі тепер стали для «комбата Марусі» та її творчих побратимів і посестер однією великою родиною. Артисти «Народної філармонії», переможці всеукраїнського фестивалю-конкурсу українського кіно і пісні імені Івана Миколайчука «Миколайчук-фест», який організовувала на Буковині в червні цього року діяльна Руслана Лоцман, продемонструють гостям свої таланти і майстерність.

Тим часом невтомна мати «комбата Марусі» Галина Лоцман готує у своїй Сигнаївці своє сільське свято. Разом із чоловіком, Олександром Сергійовичем, «народним самородком», котрий володіє грою майже на всіх музичних інструментах і керує вокальним ансамблем «Сини Гая». Минулого року творче подружжя організувало ще один співочий гурт — учасників АТО.

Кликати вчорашніх гранатометників, розвідників, снайперів співати в ансамблі було нелегко, — розповідає Галина Григорівна. — Та хлопці не забули, як ми з Олександром Сергійовичем, з Лілею, з Русланою два роки, лютими морозами і нещадною спекою, добиралися до їх бойових підрозділів, щоб підтримати у важку хвилину, погодилися «спробувати». Після кількох репетицій Олег Сопільняк, Андрій Гончаренко, Толя Марцевич, Саша Марштупа, Вася Катриченко та інші демобілізовані бійці усвідомили, що співи — це не даремно втрачений час. Вони переконалися, що пісня зціляє їх душі, заспокоює, додає сил і натхнення жити й працювати.

Особливо відчули це атовці під час свого виступу у Вижниці, на «Миколайчук-фесті». Коли вони, мужні і стримані, вийшли на сцену і заспівали «Нумо, хлопці, до зброї!» — вся зала в єдиному пориві піднялась і, до глибини душі схвильована, затамувавши подих, стоячи їх слухала...

— Мої артисти у камуфляжі зрозуміли, що їх пісні, вони самі потрібні людям, — тихо мовить Галина Лоцман. — Щоб не забувались їх полеглі побратими, щоб народ пам'ятав: війну ще не завершено... Слід також сказати, — додає, — що не тільки молоді фронтовики, а й усі, хто був і є причетним до допомоги армії, дуже змінилися. Тепер, наприклад, свято Незалежності ми відзначаємо без пустослів'я, фанфар і декларативності, як було колись, до війни. На врочистостях пом'янемо загиблих за волю України, подякуємо захисникам Вітчизни та їх батькам, волонтерам, подаруємо односельцям гарний концерт. Чекаємо на нього в гості нашу Русю — «комбата Марусю». Вона, як завжди, з радістю і піднесенням виступить перед земляками...

Ось і вся розповідь про сім'ю Лоцманів — обдаровану, згуртовану, всім серцем віддану батьківській землі. Таких свідомих і талановитих родин, як ця, чимало в кожному українському місті, містечку, селі. Родин, які допомогли вистояти, зміцніти, змужніти нашій армії, які, по суті, тримають на своїх крилах-плечах Україну.

Ліна ЛЕБЕДЕНКО.
Черкаська область.

Фото з архіву Руслани ЛОЦМАН.

ВІТАННЯ

Аміна ОКУЄВА (чеченка, доброволець, прес-офіцер полку спецпризначення «Київ», лікар-хірург):

— Хотілося б побажати українцям залишатися таким само чудовим, добрим і щирим народом, який заслуговує, щоб його Батьківщина була вільною, процвітаючою і щасливою країною. Нині Україна вже дуже близька до цього. Українці пройшли важкий шлях: від незалежності формальної до незалежності реальної. Ви самі усвідомлено зробили цей вибір і були готові платити за нього кров'ю. На величезний жаль, багато своїх кращих синів втратила Україна за ці важкі два з половиною року. Але рідна земля й можливість жити на ній вільно вартують того, щоб за це боротися й гинути. Українці здивували весь світ своєю відчайдушною відсіччю підлому й жорстокому агресорові. Я дуже сподіваюся, що більшу частину випробувань уже пройдено, і незабаром українці повністю відстоять й очистять свої землі від загарбників. А потім, у найближчому майбутньому, побудують таку державу, якої вони прагнуть і на яку заслуговують, — справедливу, вільну й процвітаючу. Адже за таких природних і людських ресурсів, якими багата Україна, це зовсім нескладно.

Єдину, але дуже важливу пораду мені хотілося б дати українцям: щоб вони не повторювали наших помилок. У жодному разі не розділяйтеся й не сваріться між собою. Усі люди, які бажають блага Україні, повинні об'єднатися, переборовши розбіжності між собою, щоб єдиним фронтом виступити проти ворога. Адже ворог наш дуже підступний, і він не тільки чекає, а й усе робить для того, щоб патріоти—захисники України, пересварилися між собою й ослабли через розбрат. Саме в такий момент ворог планує завдати вирішального удару. Ми всі повинні протистояти такому сценарію: бути м'якші з побратимами, навіть якщо в них щось не подобається, мирити людей. Це нині — найважливіше.

А ми, чеченці, котрі воюють за Україну, залишатимемося з вами до переможного кінця, дасть Бог. І завжди готові допомогти як силою своєї зброї, так і корисною порадою, отриманою на підставі досвіду боротьби з нашим загальним ворогом.

Із Днем Незалежності! Разом і до переможного кінця!

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Мітинг біля Верховної Ради УРСР.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Сакральна мрія, втілена пензлем

Парафія Української православної церкви Преображення Господнього у Ворзелі, на Київщині, цього року святкуватиме 25-річчя. У 1991-му вона розмістилася у пристосованому приміщенні, тоді сільська громада вирішила стати під крило Київського патріархату. Упродовж року тут змінилося п'ять священиків. Наступний — Микола Волосянський з Львівщини — став будівничим справжнього храму. До нього служили старослов'янською мовою, він одразу перейшов на українську, забезпечив парафіян молитовниками. Тож рідна мова у проханнях до Бога і в звершенні таїнств зазвучала під куполом цієї церкви разом із набуттям нашою державою незалежності.

«Найважливіша цінність для людини і країни бути вільною і незалежною! А пригнічення, вплив ззовні не дадуть повністю розкритися потенціалу», — таке значення свята для настоятеля храму митрофорного протоієрея Миколи Волосянського. До своєї першої дитячої мрії — стати священиком — Микола йшов довго, у нього за плечима дві вищі освіти: богословська і світська (викладач історії). Вивчаючи древні рукописи, збагнув: людина не вічна, важливо, який слід вона залишить по собі на землі. Друга його мрія здійснилася сповна — побудував аж два храми. Один з них — у стилі українського барокко з великою кількістю намальованих образів і оздоблений орнаментами у вигляді вишивки.

Нині в цьому храмі завершується розпис стін, який розпочали в січні львівські художники: Мирон і Андрій Хромуляки, Вадим Рябуха, Андрій Родич, Віталій Марців, Михайло Будз.

На думку настоятеля, розписати храм — це практично збудувати новий.

Генеральна лінія

А вона така — отець Микола в усе вникає. Він кожен день у храмі, адже будь-яка людина може зайти, потребуючи поради. Тим часом втілюється художній проект, який розроблюють спільно.

«Набагато простіше малювати, коли священик пояснює своє бачення», — зауважує керівник «Об'єднання художників Св. Луки» Мирон Хромуляк.

Адже ікони треба правильно розташувати — паламарка, ризниця, вівтар, іконостас — має бути повна гармонія. Тоді, запевняє священик, людина, перебуваючи в храмі, почувається як на небі.

З 1981 року Мирон Хромуляк гуртує художників. Тандем освіт: художник-графік і інженер-технолог постійно його виручає. Адже не всі художники стають іконописцями. «Бог дає можливість працювати і тримає нас в церквах, значить, ми добре робимо», — каже Мирон Степанович. У момент особливого піднесення він не раз відчував особливий стан: «Таке враження, що рукою хтось водить, малюєш і ловиш себе на думці, що це не ти робиш. Такі речі не підвладні людському розуму. Молимося і працюємо у супроводі духовної музики. Чий образ малюємо, до того святого і звертаємося. Божу підтримку відчуваємо постійно». Зокрема і чудотворної старовинної ікони Божої Матері (1840 р.), врятованої однією сім'єю від більшовицького вогню. Це благоговійна окраса храму.

У нього особлива архітектура — малі й великі бані, арки. При вході — галерея українських святих. На стінах — біблійні сюжети. Чудеса Ісуса Христа — на весіллі в Кані Галилейській, коли він воду перетворив на вино; як наситив п'ять тисяч людей п'ятьма хлібами і двома рибинами. В куполі чотири євангелісти. На парусах їхні символи — ангел Матфея, лев Марка, телець Луки, орел Іоанна. Над хорами зображено передавання Господом скрижалей Мойсею та образ святого Давида. На виході — нагадування про Страшний суд.

***Львівські художники Віталій Марців, Вадим Рябуха, настоятель храму Микола Волосянський, Мирон та Андрій Хромуляки** (зліва направо).*

Маляри–спортсмени

Серед церковних художників багато спортсменів. Приміром, у Мирона працюють каратисти і боксери, з собою гирі возять, бо робота іконописця не надто рухлива. Мало того, Мирон Степанович гуртує ще й футболістів. Адже він президент і співзасновник клубу «Арсенал» у селі Бучали. Протягом багатьох років був капітаном команди. Тепер капітаном його син Андрій — художник і пісняр. Торік стали чемпіонами району. Дворазові переможці Кубка пам'яті Небесної Сотні. Команда має успіх завдяки фінансовій підтримці місцевих підприємців та народного депутата України Ярослава Дубневича. Не далекий від політики і сам Хромуляк, був депутатом Городоцької райради, а тепер помічник депутата Львівської облради Тетяни Бей, яка також є спонсором команди.

Приємне сусідство

При вході до храмового комплексу височіє дзвіниця, яку треба ще «чепурити», поруч — гранітний хрест, освячений на Маковея. А праворуч... зоопарк! «Скільки розписували церкви, чуда такого ніде не бачили», — ділиться враженнями Михайло Будз.

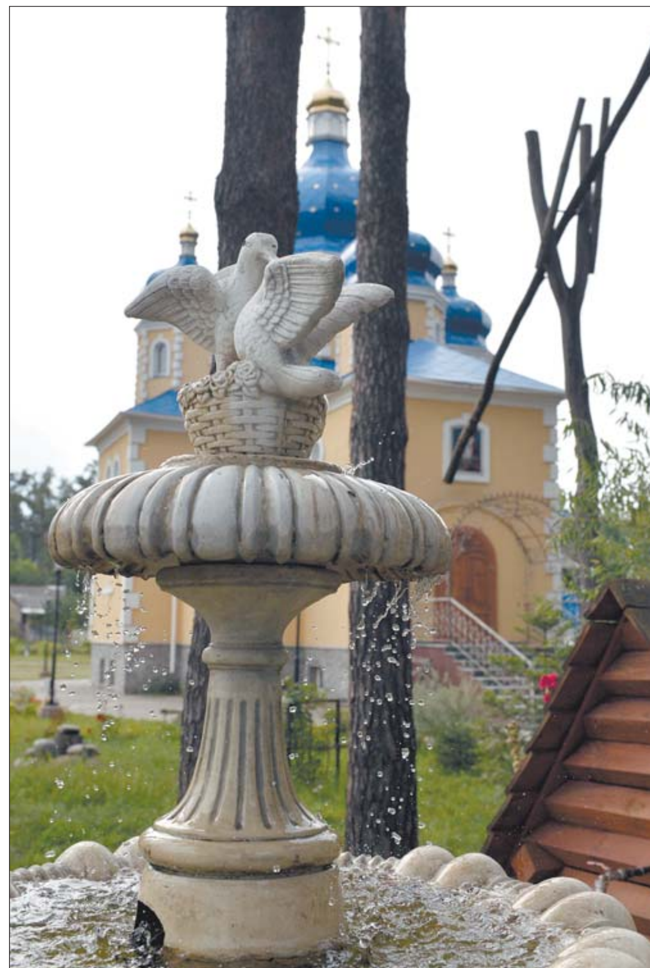
На території храму між фонтанів, штучних озерець і сосен розташувався звіринець, де привчають дітей до спілкування з живою природою. Хоча б на деякий час відірвати їх від гаджетів — ще одна турбота священика. Місцева малеча від такої ідеї в захваті. Основні мешканці зоопарку — павичі, фазани, декоративні кури, цесарки, качки і лелека-знайда. Улюбленцями стали в'єтнамські свинки, єнот-полоскун та вівці. Поруч березовий гай, що став місцем для проведення народних гулянь.

Храм вишитих ікон

До розпису храм славився великою кількістю вишитих ікон і хоругв. Їх гаптували самі прихожани. Тепер 40 рукотворних святинь стане окрасою нижнього храму, так званого печерного.

А українська вишивка тепер перенесена в орнаменти на стінах. Такий творчий підхід утверджує українську ідею!

Людмила ОПАНАСЕНКО.
Київська область.
Фото автора та Андрія НЕСТЕРЕНКА.

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Мітинг біля Верховної Ради УРСР.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

Завтра зробити більше, ніж учора

9132 дні. Саме стільки виповнюється нашій молодій державі. І кожен із цих днів був переповнений і радістю від зробленого, і смутком від втраченого, і гордістю за перемоги, і гіркотою від поразок. Та хай там як, а Україна відбулась, і наші прихильники переконалися, що наша держава повинна бути на світовій мапі, а опоненти усвідомили, що ми назавжди пориваємо з постколоніальним минулим. Усі ці миттєвості і є наша історія, а кожен із цих днів у чомусь літописний і по-своєму історичний. Такими їх побачили фотокореспонденти, серед яких і «голосоукраїнці», і такими їх відображено в літописі «Україна: шлях нескорених», який щойно побачив світ і до якого ввійшли найкращі фотомиттєвості нашого становлення як держави. Автори ідеї і керівники проекту — Степан Кубів і Олександр Святоцький. Будуть нові дні і нова історія, адже 25-річчя — це ще й нагадування про те, що завтра нам треба зробити ще більше, ніж було зроблено вчора.

Марина КРИВДА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.
Більше фото тут — www.golos.com.ua

Герой України Левко Лук'яненко, заступник голови адміністрації Президента Ростислав Павленко, третій Президент України Віктор Ющенко, Перший віце-прем'єр-міністр — міністр економічного розвитку і торгівлі України Степан Кубів.

Нагадали, як це було

У приміщенні Державного архіву Житомирської області відкрилася виставка архівних матеріалів з нагоди 25-річчя проголошення Незалежності України. Великий інтерес викликають документи і друковані видання періоду відродження нашої держави (1917—1920 років), позначеного появою значної кількості конституційно-правових актів, що передбачали організацію державної влади в Україні. Зокрема, на виставці розміщено копії чотирьох Універсалів Української Центральної Ради, закони УЦР «Про національно-персональну автономію», «Про державну мову на Вкраїні», «Про державний герб України», тогочасні газети. Нагадує виставка і про те, як розгорталися події чверть століття тому.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Житомир.

Фото прес-служби ОДА.

МИ — РАЗОМ

«Думаємо про те, що в нас забрали силоміць...»

Історія вкотре недобре жартує з Україною, повторюючи події початку XX століття. Можливо тому, що ми забули її попередній урок: здобути самостійність набагато легше, ніж утримати її. Тож на початку XXI сторіччя наша Батьківщина знову змушена обстоювати власну свободу, зустрічати 25-ту річницю Незалежності Української держави в умовах війни. 24 серпня для нас, українців, які мешкають на окупованих територіях, — гірка дата, бо ятрить (нагадує) про те, що в нас силоміць забрали, бо вже втретє змушує замислитися, чому нам досі бракує сили для перемоги. Поки хоча б частина українців продовжуватимуть вважати, що це не їхня війна і можна жити, ніби нічого не сталося, що є українці справжні і не зовсім (або й зовсім не українці, бо вони не тією мовою спілкуються, не так поводяться, не там живуть...), війна в нашому домі триватиме. Адже вона вимагає не тільки кривавих жертвоприношень — насправді вона живиться байдужістю більшості та бездіяльністю влади. Тому в День народження України бажаємо нам усім єдності й відповідальності, а ще внутрішньої сили, щоб перемогти, нарешті відновити територіальну й духовну цілісність нашої Держави!

Марина.

Донецьк.

Банк крові рятуватиме життя

У Сумському районі створюють Банк крові. Акцію приурочили до Дня Незалежності України, підкреслюючи, що наявність власних резервів крові та виготовлених із неї препаратів робить район незалежним від інших постачальників. Ініціаторами акції стали журналісти, котрих підтримали депутати райради, Товариство Червоного Хреста і Сумський обласний центр Служби крові. Донорами можуть стати всі бажаючі. Кров'ю та препаратами з неї в разі потреби забезпечуватимуть жителів Сумського району, а також бійців АТО, котрі лікуються після поранень у військовому госпіталі в Дніпрі.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

ВІТАННЯ

Євген РИБЧИНСЬКИЙ (народний депутат, група «Воля народу»):

— Не існує іншої мети для України і українців, окрім Свободи, Незалежності та Національного Благополуччя. Основними інструментами для досягнення волі та благополуччя для нашої нації були і залишаються боротьба і наполеглива праця. Занадто спокусливою для наших сусідів є наша плодюча земля, наше вміння плідно працювати і наші неперевершено вродливі жінки. Тому святкуємо День Незалежності як день народження української нації, нації політичної і ментальної, нації, яка об'єднує представників різних етносів і різних віросповідань, нації, яка посяде, зрештою, достойно високе місце, і в Організації Об'єднаних Націй, і у світовому геополітичному просторі. Якщо ми дожили до часу, коли один вигукує «Слава Україні!», а мільйони йому відповідають «Героям слава!», коли московські проспекти перейменовуються в бандерівські, а молоде покоління принципово переходить з російської на українську, то ми з вами, незважаючи на всі складнощі нашого драматичного часу, неймовірно щасливі люди. Я бажаю всім громадянам України терпіння, мужності, віри і натхнення! Незалежність — це перший крок до благополуччя. З Днем Незалежності, мої любі українці!

Олег СИНЮТКА (голова Львівської облдержадміністрації):

— На мою думку, як для кожного християнина великими святами є Різдво та Великдень, так для кожного українця — День Незалежності. Цього дня відчуваєш себе не просто людиною, а частинкою великої спільноти, яка не просто зорганізувалася, а зуміла здобути своє місце у світі. Переконаний, за останні роки ми показали всім найкращі риси нашого народу.

У цей день я відчуваю підтримку моєї родини, свято супроводжується гарним настроєм та сімейним затишком.

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Позачергова сесія Верховної Ради УРСР, на якій було прийнято Акт про Незалежність України. У центрі Анатолій Матвієнко.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

Скільки років гончарству, стільки й років Україні

Майдан-толока, гончарний горн, декорована хата площею 70 квадратних метрів — це частина вулиці всесвітньо відомого трипільського мега-поселення Тальянки поблизу Умані на Черкащині, знайдена цьогоріч археологічною експедицією під керівництвом Олексія Корвін-Піотровського.

Досліджуване протомісто, що займало 450 гектарів, шість тисяч років тому було найбільшим поселенням в Європі й нині включено до списку найбільших древніх міст в історії людства. Результати геомагнітної зйомки свідчать, що в Тальянках в часи його розквіту було до трьох тисяч будівель, розташованих колом. Про те, як в них жили наші пращури, що витворили унікальну, вишукану мальовану кераміку (виготовляли не лише миски, горнятка, горщики, а й ложки, метрові зерновики чи манюсінькі кубки), ученим докладно розповідають знайдені об'єкти.

Учений секретар Інституту археології НАНУ, кандидат історичних наук Олексій Корвін-Піотровський, що «копає Трипілля» вже 37 років, обережно переступає поріг хати, спаленої при переселенні на нове місце її ж власниками. Незважаючи на те, що з того дня минули тисячоліття, чітко видно не лише контури стін, а й деталі інтер'єру.

— Спочатку ми входимо в сіни, де зберігалося збіжжя, робочий інвентар, — розповідає археолог. — З них двері ведуть у житлову частину, де праворуч стояла піч, ліворуч — зернотерка, довга лава. Важливим елементом у кожній трипільській хаті був вівтар. У цьому житлі через кругле віконечко на нього весь день падало світло.

Неподалік хати — майдан-толока. Тут збиралися члени роду і всі разом (ця традиція до сьогодні збереглася в українських селах) місили глину для будівництва житла. Поруч — гончарний горн.

Археолог Олексій Корвін-Піотровський під час досліджень трипільського протоміста Тальянки.

— Його висота — півтора метра, — продовжує розповідь Олексій Корвін-Піотровський. — Торік у Доброводах археологи відкопали ще більшу гончарну піч, в якій випалювали метрові посудини для зберігання зерна. Ці горни складної конструкції, подібних не знайдено ніде у світі. Як і елеватора, виявленого у цьому ж селі.

У хатах, що спалювали, трипільці залишали усе своє майно, тож тут збереглося чимало посуду. Масштаби гончарного виробництва в ту добу, як і його довершеність, вражають дослідників. Крім посуду, трипільці з глини випалювали деякі елементи хатнього інтер'єру, наприклад, печі і вже готовими вмонтовували їх в своє житло.

— А ще дитячі іграшки, моделі будинків, саней, фігурки людей та тварин — бичків, свиней, — долучається до розмови директор Державного історико-культурного заповідника «Трипільська культура», що у селі Легедзине на Черкащині, Владислав Чабанюк. — У фондах нашого музею тисячі унікальних експонатів, вивчаючи які, розумієш — скільки років гончарству, стільки років й Україні.

Фото автора.

«Уся ця країна з давніх–давен урядувалася своїми владарями»

У Національному заповіднику «Софія Київська» на виставці «Земля козаків очима сирійського мандрівника XVII ст.», приуроченій Дню Незалежності та 360-й річниці відвідин України Антіохійським патріархом Макарієм, експонується унікальна книга — список рукопису архідиякона Павла Алепського, сина патріарха, що під час подорожі вів щоденник.

У 1652—1656 рр. Макарій здійснив подорож з Сирії до Москви з метою покращити фінансування своєї церкви, заснованої у 37 році апостолами Петром і Павлом, і, виїхавши з Антіохії (нині Туреччина), побував у Константинополі, Молдаві та Валахії. 10 червня 1654 року мандрівники перетнули кордон Козацької держави Богдана Хмельницького. Павло Алепський, що мав гарну освіту, а під час подорожі навчився читати церковнослов'янською та трохи розмовляти російською, детально записував свої враження від відвідин козацького сотенного містечка Рашків на Дністрі, подільських Жабокрича і Ободівки, і далі по маршруту Краснопілки, Маньківки та інші населені пункти. Особливо вразив патріарха і його сина золотоглавий Київ, Софія й Києво-Печерський монастир.

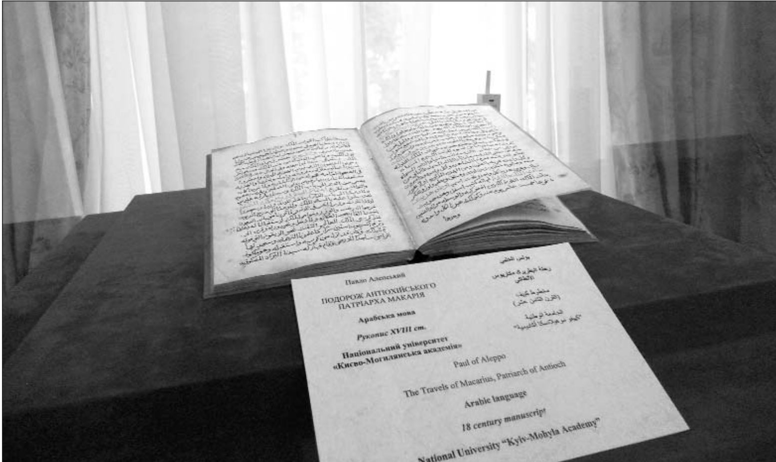
— У рукописі Павла Алепського зафіксовані особливості архітектури, звичаї та побут тодішньої України, як її називає сам автор — «Землі козаків», — каже кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник заповідника Ігор Нетудихаткін. — Це єдині арабомовні нотатки з історії нашої країни XVII століття і безцінне джерело інформації для дослідників. Яскравою особливістю твору Алепського є неприхована любов автора до землі козаків, захоплення звичаями та традиціями вільного українського народу.

Під час відвідин Києва у серпні 1656 р. архідиякон записав у своєму щоденнику: «У цю ніч ми спали на березі Дніпра у цілковитому задоволенні та спокої, бо з тієї самої миті, як побачили Печерський монастир, що блищав у віддаленні своїми куполами, і тільки-но до нас долинули пахощі цих квітучих земель, наші душі сповнилися радощами та захопленням, серця наші розкрилися і ми вознесли хвалу Господу Богу... Земля козаків була для нас наче рідна країна, а її мешканці були нам добрими приятелями та людьми, схожими вдачею на нас».

А ось як описує мандрівник шостий день подорожі, коли Макарій з сином відвідали козацькі містечка Мочулку, Степанівку, Янів.

«Проїхавши менше двох миль, ми прибули в інше містечко (Мочулку. — **Авт.**). Воно лежить на пагорбі, оточене двома валами й ставами. У цьому містечку дві високі церкви — в ім'я Успіння Божої Матері та Святого Миколи. Проїхали ще милю й дісталися трьох інших великих містечок, які мають укріплення... у кожному з них — гарна церква: одна в ім'я Богородиці, дві інші — Святого Михайла й Святого Миколая. Слідом за цим ми прибули до іншого містечка, неподалік від цих трьох, з добрим укріпленням на ім'я Важна (це, мабуть, нинішній Теплик на Вінниччині. — **Авт.**). Поблизу згаданих містечок бачиш ставки, на витоках яких стоять млини. У Важній чудова церква в ім'я Святого Миколи. Через милю ми приїхали до іншого містечка з укріпленням і Свято-Миколаївською церквою. Воно називається Янів... Отак по всій землі козаків усі ці містечка лежать на невеликій відстані одне від одного. О, яка це благословенна країна!».

Павло Алепський детально описав, як урочисто зустрічали патріарха, не лише тоді, коли він перетнув кордон козацької держави, а й у більшості населених пунктів, через які проїжджали мандрівники. У Рашкові, наприклад, назустріч йому вийшли «тисячі люду, сила-силенна». Вразила сирійця і служба Божа в українських церквах. «Вони (парафіяни. — **Авт.**) стоять непорушно, немов камінні, безупинно доземно кланяються й усі гуртом, ніби з єдиних уст, співають молитви, і найдивовижніше, що в усьому цьому беруть участь і маленькі діти. О Боже, Боже! Як довго тривають у них молитви, співи й сама літургія». А ще таке цікаве зауваження: «Спів козаків утішає душу й відганяє журбу, бо він приємний, іде від усього серця. Вони дуже люблять співати за нотами ніжні й солодкі мелодії». Дуже важливе для нас і таке свідчення архідиякона: «По всій землі русів, тобто козаків, ми помітили преучудову рису, що збудила у нас подив: усі вони, навіть більшість їхніх дружин і доньок, уміють читати і знають порядок церковних служб та церковні піснеспіви; крім того, панотці не залишають сиріт напризволяще, аби ті невігласами вешталися вулицями, навчають грамоти». З інших джерел відомо, що майже в кожному козацькому містечку була школа, часто й музична, тож на наших теренах до

приходу московських залог і порядків був високий рівень освіти, а козацькі дружини не лише знались на грамоті, а й мали право виступати у судах та засвідчувати різні документи. Ганна Золотаренко, остання дружина Богдана Хмельницького, за його відсутності підписувала навіть державні універсали.

Є в нотатках Павла Алепського й інші цікаві факти із життя українського народу, про те, як тут господарюють, що вирощують і подають на стіл. Або ж про те, як українці вдягалися і який мали вигляд. Мандрівник про чоловіків писав: «Усі вони за звичаєм голять бороди. Козак — це якраз той, хто голить бороду і викохує пишні вуса». Захоплюється автор і очільником козацької держави Богданом Хмельницьким: «Він — проводир справжній: щирий, спокійний, не цурається людей, усіма справами займається особисто, помірний у їжі, питві та одязі». Розповідаючи про державу Хмеля, Павло Алепський пише: «Уся ця країна з давніх-давен і до нинішнього часу урядувалася своїми владарями», а «руси складали незалежну державу».

— Павло під час подорожі по гарячих слідах записував свої враження, так була створена перша редакція книги, — продовжує розмову Ігор Нетудихаткін. — Повернувшись до Алеппо, на підставі чорнових нотаток він написав другу редакцію, створив остаточний варіант, що дійшов до нас у вигляді кількох списків більш пізнього часу. Наразі відомі чотири основні, найдавніші списки рукопису XVII—XVIII століть, що зберігаються у Парижі, Лондоні, Санкт-Петербурзі та у Науковій бібліотеці «Києво-Могилянської академії». Це так званий «Київський список», що нині й експонується на виставці. Його свого часу придбав видатний український вчений-сходознавець кримськотатарського походження Агатангел Кримський, який у 1896—1898 рр. перебував у науковому відрядженні в Сирії та Лівані.

Як писав сам учений, цей неповний, обгорілий список, ймовірно, середини XVIII ст. випадково зберігся в Сайданайському монастирі під Дамаском. Звідки Агатангел Кримський і привіз його до Києва, де до перекладу з арабської на українську та російську взялися учні вченого Тауфік Кезма й Омелян Пріцак. У 1941 р. аспірант Пріцак був мобілізований до червоної армії, потрапив у полон, звідти втік і повернувся до Києва у пошуках свого наставника, але видатний учений, що знав 60 мов, був заарештований Сталіним і помер у в'язниці. Його архів Омеляну разом зі списком Павла Алепського передає відомий історик, колега Агатангела Кримського Наталія Полонська-Василенко. Раритет разом з новим власником переїжджає до Львова, потім емігрує у США, де Омелян Пріцак згодом стає директором Українського наукового інституту Гарвардського університету. З набуттям незалежності Україною повертається до Києва, а цінний список передає Києво-Могилянці.

Виставковий проект, що ще раз засвідчує давні державні традиції України, і де, крім списку, представлено документи, мапи, речі доби, про яку говорить автор нотаток, організовано Національним заповідником «Софія Київська» разом з Посольством Сирійської Народної Республіки в Україні, Центром візантійської історії та цивілізації у Парижі, Інститутом сходознавства імені А. Кримського, Національною академією наук, Національним музеєм Тараса Шевченка.

Фото автора.

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Мітинг біля Верховної Ради УРСР.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Сторінку підготувала Світлана ЧОРНА

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

До Дня Державного прапора

24 липня 1990 року рівно о 19-й годині над столичною міськрадою замайорів національний прапор. Вщерть заповнений Хрещатик вітав синьо-жовтий стяг вигуками «Слава Україні!». Після 16 липня 1990 р., дня прийняття Верховною Радою УРСР Декларації про державний суверенітет України, дедалі більше наших співвітчизників бажали побачити біля Київради національну символіку. 24.07 синьо-жовте полотнище, виготовлене у Івано-Франківську і освячене у Софійському соборі, на руках багатотисячного натовпу з'явилось біля міськради.

А через декілька годин завдяки протокольному рішенню Київміськради наш прапор уже майорів над стародавнім Києвом.

До проголошення Незалежності України залишалось іще одинадцять місяців.

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

Співанка з далекого 1945-го про синьо-жовтий стяг

Народний депутат України 2-го скликання голова Закарпатської крайової організації Всеукраїнської спілки політв'язнів і репресованих Іван Коршинський зателефонував у корпункт «Голосу України» в Ужгороді і подякував нашій газеті **(див. «Голос України» за 13 і 18 серпня)** за те, що своїми публікаціями про прийдешнє відзначення 25-ліття Незалежності України газета спонукала ветерана згадати далекі роки його юності (а народився Іван Юрійович 5 червня 1928 року в селі Буштино Тячівського району). І коротко розповів, як у вже далекому 1945-му, у підпіллі, співали про Український прапор.

За словами І. Коршинського, у Хустській гімназії, де він навчався, а також принаймні у двох тодішніх округах (районах) — Хустському й Тячівському — діяла очолювана Дмитром Бандусяком ОУН. Звичайно, у підпіллі, оскільки край тоді вже визволили від угорських і німецьких фашистів радянські війська. Владу взяли в руки народні комітети Закарпатської України, а СМЕРШ та інші спецоргани виловлювали всіх, хто міг заважати встановленню радянської влади.

— Але юні й безстрашні закарпатці разом із старшими побратимами мріяли про вільну й незалежну Україну, — каже І. Коршинський.

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

ВІТАННЯ

Євген ПАРАМОНОВ, перший заступник військового прокурора Західного регіону України, полковник юстиції:

— Утвердження незалежності України в серпні 1991 року стало найзначнішою перемогою українського народу. Ця подія суттєво змінила не тільки нас самих, а й ставлення світової спільноти до нашого народу. Право на незалежність після цього стало для нас навіть не привілеєм, а обов'язком. Він прописаний в нашому генетичному коді — завжди обстоювати права і свободи людини і громадянина, гарантовані Конституцією України.

Спершу це прагнення незалежності жевріло в наших серцях з малих літ, коли в шкільні роки, читаючи народну творчість, натикалися на рядки «Зажурилась Україна, що ніде прожити». Тож 25 років тому, після багатолітнього поневолення, таки скористалися своїм правом на самовизначення і продовжили тисячолітню традицію з державотворення України.

Навіть зараз, у цю мить, сини України за сотні кілометрів від рідного дому і під щохвилинні ворожі обстріли, а також решта громадян на місцях гідно продовжують славні традиції наших батьків. Утверджують ще молоду, але вже квітучу, незалежну українську державу.

Стаття 1 Конституції України визначає, що Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Сміливо можна стверджувати, що це наш стан душі й постійна готовність до забезпечення миру і сталого розвитку будь-якого куточка вільної та незалежної України.

Герої любили Батьківщину не тоді, коли це увійшло в моду, а тоді, коли це було небезпечно для життя

Суми були першим містом Лівобережної України, де над будівлею міськради замайорів синьо-жовтий прапор. Відбулось це 20 жовтня 1990-го — через півроку після Львова, задовго до «ГКПЧ», розпаду СРСР та проголошення Незалежності України. Ще через кілька місяців національне знамено здійняли в самісінькому центрі Сум, біля пам'ятника Тарасу Шевченку. Про ті події більш як 25-літньої давності розповідають їхні безпосередні учасники. Всі вони були депутатами Сумської міської ради першого скликання, котра прийняла багато відчайдушних, але по-справжньому історичних рішень.

Перше знамено

— Склад Сумської міськради першого скликання виявився несподіваним для можновладців, — розповідає відомий в області громадський активіст Віктор Казбан. — Туди прорвалося багато інакомислячих, технічної та творчої інтелігенції. Кількісно ми переважили «партгоспактив», і це дало можливість за короткий час прийняти багато прогресивних рішень.

Однак перше скликання увійшло в історію не стільки економічними, скільки суспільно-політичними рішеннями...

— Справді, других було значно більше, — погоджується В. Казбан. — Якось ми зібралися утрьох: депутати Сумської міськради Віктор Казбан і Юрій Тищук та народний депутат Олександр Піскун і вирішили, що Суми не повинні відставати від столиці та західних регіонів України, де над будівлями міськрад уже підняли синьо-жовті прапори. На сесії доповідав Юрій Тищук. І рішення пройшло!

— На той час існувало певне законодавче протиріччя, — розповідає координатор сумської громадської організації «Майдан» Юрій Тищук. — В Україні був інший Державний прапор — червоно-синій, із серпом та молотом. Але ми прийняли рішення про підняття НАЦІОНАЛЬНОГО, а не державного прапора. Заборони на це не існувало, і ми це зробили.

Обком «закрутив детектив»

— Звичайно ж, для компартійної номенклатури наш синьо-жовтий прапор був як більмо на оці, — продовжує В. Казбан. — Я тоді працював у поліклініці, щоразу їздив на роботу повз міськраду і дивився: чи майорить? Тим часом наближалося 7 листопада — знакова дата для компартійної верхівки. Серце підказувало, що до цього дня має щось статися. На жаль, інтуїція не підвела. 5 листопада 1990 року, коли минав міськраду, прапора на даху не побачив.

Приватне розслідування, до якого вдалися депутати, показало, що викрадення прапора організував обком Компартії. Знімали його вночі, а ключі від вхідних дверей на горище «диверсантам» видав тодішній голова Сумської міськради. Виконували команду обкому, за словами В. Казбана, тодішні керівники об'єднання імені Фрунзе та Сумського військового артилерійського училища.

— Про цей випадок у Сумах повідомляло радіо «Свобода», — пригадує В. Казбан. — А всесоюзна газета «Аргументы и Факты», яка на той час виходила у Москві багатомільйонним тиражем, написала: якщо вже навіть у такому «майже російському» місті, як Суми, піднімають «націоналістичний» прапор — що тоді казати про решту України?

Після того синьо-жовтий прапор над міськрадою замайорів знову, але і цього разу ненадовго. Сумська обласна рада, до якої обрали не так уже й багато представників національно-демократичних сил, скасувала рішення своїх міських колег: на той час у представницьких органах влади діяла така ж «вертикаль», як сьогодні у виконавчій владі.

Ніч вишивали тризуб

Однак на тому історія із синьо-жовтим прапором у Сумах не завершилась. Через кілька місяців, у липні 1991 року, він замайорів у самісінькому центрі міста, біля пам'ятника Тарасу Шевченку.

— Той прапор народний депутат Олександр Воробйов привіз аж із Канади, — розповідає депутат Сумської міськради першого скликання Антоніна Гуленко. — Він був дуже великий і гарний. Перед тим як його вивісити, у мене вдома ми цілу ніч вишивали на ньому тризуб.

Другий прапор також протримався недовго. Його знову викрали по-злодійськи, серед ночі, разом зі щоглою. Як опісля з'ясувалось, конструкція довго не піддавалась, і тоді із артучилища пригнали БТР та зірвали металеву щоглу з його допомогою.

— Пізніше, вже після проголошення Незалежності, ми знайшли ту щоглу на території підприємства, яке брало участь і в ліквідації першого прапора, піднятого над міськрадою, — продовжує В. Казбан. — Боротьба, одним словом, була принциповою. Але ми перемогли. Точніше, переміг прапор, який уже багато років консолідує українців.

Зникло безвісти, але не все

Поза сумнівом, синьо-жовті прапори, підняті в Сумах ще до проголошення Незалежності, колись стануть дорогими музейними раритетами. На жаль, вони безслідно зникли — принаймні, ніхто, у кого я про це запитував, не міг сказати, де їх шукати. Тому є надія, що хтось поділиться цінною інформацією, прочитавши цей матеріал. Відомо лише, що перший прапор, коли його зняли з даху над міськрадою, лежав якийсь час у робочому столі тодішнього керуючого справами Сумського міськвиконкому. Але куди він подівся після, спитати ні в кого, бо чиновника вже давно немає серед живих. Депутат міськради першого скликання Лідія Шеремет каже, що прапори нібито потрапили до Сумського музею місцевого самоврядування, але той заклад давним-давно ліквідували, а його експонати щезли.

Але рукописи не горять, точніше, горять не всі. Слідів прапорів я не знайшов, зате роздобув цінні знімки, зроблені чверть століття тому. Це — один із небагатьох випадків, коли національно-демократичні діячі мають завдячувати професіоналізму КДБ. Як опісля з'ясувалося, співробітники цього відомства фіксували на фотоплівку кожен крок сумських активістів. Якби «ГКЧП» у серпні 1991 року перемогло, у путчистів було б багато об'єктів для політичних репресій. Уже через кілька років, коли КДБ перетворилось на СБУ і розсекретило деякі відомчі архіви, до Антоніни Гуленко потрапили світлини, зроблені оперативниками. На них — кілька миттєвостей не лише сумської, а й української історії, про які ми не маємо права забувати. Люди, увічнені на цих знімках, — справжні герої, бо вони любили Україну не тоді, коли це увійшло в моду, а тоді, коли це було небезпечно для життя.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

На знімку: під час підняття синьо-жовтого прапора біля пам'ятника Т. Г. Шевченку в Сумах. Липень 1991 року.

Фото надала депутат Сумської міськради першого скликання Антоніна Гуленко.

Переміг прапор, який уже багато років консолідує українців

Найважливіше — нам вдалося вийти з кола пострадянських держав і звільнитися від політичного впливу Росії

Дати — зазвичай привід підбивати підсумки. Хтось скаже, що 25 років для держави — це мить. Але не в разі, коли це — перші 25 років незалежності. І якщо говорити про здобутки, то головний, безперечно, те, що Українська держава є. Вона вистояла, втрималася, хоча й досі продовжує боротьбу за свою територіальну цілісність і незалежність. Якою бачать нашу державу сьогодні на міжнародній арені і де ми самі шукаємо себе на карті світу. Ці та інші теми стали предметом розмови з політичним аналітиком Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва Марією ЗОЛКІНОЮ *(на знімку).*

— Якщо говорити про здобутки нашої держави на міжнародній арені, чи багато в нас підстав для оптимізму?

— Насправді тут у нас далеко не найгірші позиції. Звичайно, вони могли б бути й кращі, якби трохи інакше всі ці 25 років працювала українська дипломатія. Але слід розуміти, що міжнародна політика є відображенням внутрішніх процесів, і особливо це стосується таких напрямів, як європейська та євроатлантична інтеграція. Те, як ми в попередні роки ставили питання щодо відносин з ЄС і НАТО, багато в чому залежало від внутрішньої політики країни, від того, чи вважали необхідним цей напрям руху політичні еліти.

Та якщо вже йдеться про здобутки, то, як на мене, найважливіше — що Україна змогла вийти для міжнародної спільноти з так званого кола «винятково пострадянських країн». Цей процес остаточно завершився, коли, на жаль, розпочалася агресія Росії проти України. І для світу, і для нас анексія Криму і дії Москви на Донбасі остаточно відірвали країну від пострадянської спільноти і вивели її із зони політичного впливу Росії.

— Але три пострадянські республіки встигли за цей час стати повноцінними членами ЄС та НАТО.

— Справді, коли говорити про європейський напрям, то можна вважати мінусом, що Україна так і не отримала запрошення до членства в ЄС, хоч і підстави до цього. Але нині вона є не просто важливим, а, я б сказала, винятковим партнером для ЄС. Власне кажучи, Україна завжди посідала особливе місце серед європейських сусідів Євросоюзу. А сьогодні отримала шанс закріпити свою значимість для Європейського союзу в східноєвропейському регіоні навіть без перспективи членства в ЄС, а саме: як сусіда, партнера і потенційного регіонального лідера.

Що стосується плюсів, то, без сумнівів, нашим здобутком є те, що, незважаючи на відсутність офіційної перспективи членства, ми маємо Угоду про асоціацію. До речі, ми були першопрохідцями, і це теж свідчить про особливе значення України для ЄС. Саме наша країна почала першою розробляти Угоду про асоціацію, і вона лягла в основу аналогічних угод Молдови і Грузії. Попри всі формальні рамки це якісно новий документ. Якщо Україна справді його реалізує, то вийде на такий рівень відносин з Євросоюзом, який нині мають економічно розвинені країни, що вже свідомо відмовляються від цілковитої інтеграції із союзом, наприклад, Норвегія, Ліхтенштейн чи Швейцарія.

— Тобто Україні важливо пройти сам шлях до ЄС, максимально наблизити рівень життя до європейських стандартів. І тоді факт членства вже не відіграватиме надто важливої ролі?

— Саме так. Угода про асоціацію дає повноваження, які роблять нас значно ближчими до кола членів ЄС, ніж якби ми мали перспективу членства, не маючи такої угоди, не рухаючись у цьому напрямі, як, наприклад, Туреччина.

— А як ви оцінюєте рівень відносин Україна—НАТО?

— На євроатлантичному напрямі, на мій погляд, є навіть більше підстав говорити про позитивні оцінки. Сьогодні ми перезапустили ці відносини. І якщо порівнювати з відносинами з ЄС, нині саме Київ не ставить питання про членство в альянсі, оскільки в цьому питанні у нас досі вагаються внутрішні політичні еліти. Але ніхто не заперечує необхідність підтягування до політичних і оборонних стандартів НАТО.

— Мені здається, що сьогодні ми самі стали цікавими для НАТО. Хоча б тому, що, наприклад, можемо ділитися досвідом ведення гібридної війни з Росією.

— Без сумніву. Справді, члени НАТО не надали такої підтримки, на яку розраховує українське суспільство чи керівництво країни. Але ми стали частиною загальної нової стратегії НАТО в умовах, коли Росія перестала бути для альянсу стратегічним партнером. І цю нову політику НАТО будує майже з нуля, бо агресія Росії фактично змусила альянс струсити пил з організації. Коли стало зрозуміло, що міжнародне право не працює, правила не діють, НАТО було вимушене переглянути свою політику, особливо в східній Європі. І нині ми є частиною нової концепції, яку розбудовує НАТО. Це підтвердив і варшавський саміт: альянс шукає способи обороняти свої кордони і захищає свої інтереси, зокрема й за рахунок внесення до «кола інтересів» країн, що не є кандидатами на членство в НАТО.

Тож нині у нас новий безпрецедентний і для України, і для НАТО рівень відносин... Бо якщо ЄС має потенціал і можливість впливати на трансформації, які відбуваються всередині країни, то відносини з НАТО будуються інакше. Альянс не може змусити Україну виконувати партнерські зобов'язання. Це має бути винятково наша воля. На сьогодні ми отримали, ще раз повторю, безпрецедентний і для України, і для НАТО комплекс заходів щодо реформування насамперед сектору безпеки і оборони нашої держави. І тепер від Києва залежить, чи реалізуємо ми їх.

Також здобутком є той факт, що Україні вдалося залишитися цікавим, а не маріонетковим суб'єктом для США, Канади, Японії, для ключових гравців на міжнародній арені. У зовнішній політиці, як свідчить практика, в деяких моментах ми, швидше, можемо розраховувати на допомогу заокеанських партнерів, а не ЄС.

— Мені здається, що нам також вдалося перезапустити відносини і з найближчими сусідами.

— Це теж дуже важливий елемент. Якщо раніше ми розглядали зближення з цими країнами крізь призму їхнього досвіду інтеграції в ЄС, в НАТО, регіональної інтеграції, то нині нас об'єднав «безпековий фактор». І за останні два роки ідея співробітництва між країнами Балтійського і Чорноморського регіонів досить серйозно звучить у політичному дискурсі. Також важливо, що держави, які оточують Україну (крім Росії, звичайно), — більшою мірою партнери, які зацікавлені, щоб наша країна залишилася незалежною, стала стабільною та економічно сильною державою з європейською системою управління.

Можна навіть сказати, що саме наші сусіди допомогли нам позбутися газової залежності від Росії, не відвернулися від нас у цьому чутливому питанні. Попри те, що і в Чехії, і в Словаччині, і в Польщі, і в Угорщині часом лунають не дуже приємні для України заяви і щодо дій українського політикуму, і стосовно доцільності продовження санкцій проти РФ, офіційно і на практиці сусідні держави залишаються прибічниками України у протистоянні з Росією. Допомагають Україні вистояти і в такий спосіб перезапускають і свої відносини з українською стороною.

Інтерв'ю взяла Наталя ФІЛІПЧУК.

Святкуватимуть скрізь, де є наші земляки

Музика, танці, традиційна їжа, розваги для дітей, фільми, фестивалі, конкурси, подарунки. Це далеко не весь перелік культурно-мистецьких заходів, які українська діаспора за кордоном влаштовує до 25-ї річниці Незалежності України. У зв'язку з тим, що 24 серпня припадає на будній день, у більшості держав святкування почалися ще з вихідних.

Наприклад, у китайському **Шанхаї** в суботу відбувся «забіг у вишиванках». Схоже дійство днями можна буде побачити й на вулицях Нью-Йорка, Вашингтона, Філадельфії, Чикаго, Торонто та Мюнхена. Цікаво, що серед учасників забігів — не лише українці.

Окрім того, у вихідні українська громада **Чикаго** провела традиційний фестиваль Ukrainian Days. Гостями були Тарас Чубай та гурт Kozak System. Організатор — Український конгресовий комітет Америки.

У суботу в **Каліфорнії** відбувся фестиваль Ukrainian Fair «Together for Freedom».

Спеціальними гостями події стали Надзвичайний і Повноважний Посол України в США Валерій Чалий, очільник Одеської області Міхеїл Саакашвілі, Герой України та народний депутат Надія Савченко, співаки Тоня Матвієнко і Арсен Мірзоян та багато інших представників української, а також американських політичних та бізнес-еліт.

Одна з традицій наших громадян за кордоном відзначати пам'ятні для України дні — це покладання квітів до пам'ятника Шевченку. Відповідні церемонії, приурочені до 25-ї річниці Незалежності, пройдуть у Тбілісі, Копенгагені, Мінську та інших містах.

Святкування в **Білорусі** розпочалося ще з 20 серпня з виступу творчих колективів української діаспори з Бреста, Гомеля, Мінська та Молодечно у столиці країни. Завтра ввечері відбудеться концерт українських творчих колективів та виконавців у Республіканському центрі національних культур.

Із 24 по 26 серпня в **Данії** в рамках святкування Днів української культури правитимуть Божественну літургію за нашу державу. Ще в програмі — українська опера «Iyov». Копенгаген побачить «містично-театральне дійство для препарованого рояля, ударних, віолончелі та солістів».

У центрі шведського **Стокгольма** завтра українці заграють на піаніно і запрошують долучитися всіх музикантів.

Об'єднання українців у **Польщі** та Фонд «Наш вибір» запрошують завтра у Варшаву до Українського дому на перегляд фільмів, які висвітлюють переломні моменти в сучасній історії держави. Ідеться про Студентську революцію на граніті 1990 року у фільмі Лідії Чайки «16 днів. Революція на граніті» та помаранчеву революцію 2004 року у стрічці Олеся Саніна «День сьомий. Півтори години у стані громадянської війни».

Цікаво, що відзначати День Незалежності в **Будапешті** почали ще минулого місяця, виконавши перед будівлею угорського парламенту Державний Гімн України в рамках міжнародної флешмоб-акції до 25-ї річниці. Отже, Угорщина стала першою з іноземних країн, яка прийняла цю естафету. Гімн пролунав у виконанні українського оперного квартету «LeonVoci» та угорської оперної співачки Барбари Токач. Спільне виконання стало яскравим прикладом дружби між українським та угорським народами.

І це, звичайно, далеко не повний перелік дійств, якими наша спільнота відзначатиме день становлення Української держави. Тож співвітчизники вміють гуртуватися не тільки для того, щоб зібрати гуманітарну допомогу чи демонстраціями привернути увагу громадян інших країн до подій в Україні, а й щиро святкувати головне свято нашої держави і подарувати її частину в будь-якому куточку світу.

* * *

А ось у Росії, де українська діаспора найчисленніша, минулого тижня зірвали спробу провести захід до Дня Незалежності. Представники молодіжного крила російської провладної партії «Единая Россия» завадили в Національному культурному центрі України в Москві прочитати лекцію з історії нашої країни.

Після цих подій Міністерство закордонних справ України рішуче закликало російську сторону «до неухильного дотримання взятих на себе міжнародно-правових зобов'язань щодо діяльності культурних центрів, зокрема щодо вжиття вичерпних заходів із забезпечення безпеки персоналу і приміщення Національного культурного центру України в Москві та недопущення подібних провокацій у майбутньому». Як зазначили в українському зовнішньополітичному відомстві, до МЗС РФ направлено відповідну ноту.

Юлія КІНЗЕРСЬКА.

Фото із сторінки у Фейсбук Міхеїла Саакашвілі.

На фестиваль, присвячений Дню Незалежності, до Сакраменто приїхали українці з усієї Америки.

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Мітинг біля Верховної Ради УРСР.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

Манафорт іде, розслідування корупційних зв'язків залишається

Президентські перегони в США продовжують дивувати не тільки зиґзаґами внутрішньополітичної боротьби, а й несподівано видним місцем, яке українська тематика посідає в останніх подіях. У цьому плані заголовок агентства АР ***доволі типовий: «Україна оприлюднює подробиці виплат на ім'я трампівського радника, той уже подав у відставку».***

Оголошена в п'ятницю відставка Пола Манафорта, глави виборчого штабу кандидата в президенти від республіканців Дональда Трампа, миттєво потрапила в число найгучніших скандальних новин. Ще в середу багато хто вважав, що він уціліє після кадрового перетасування в штабі мільярдера, незважаючи на шум, піднятий викривальною статтею **The New York Times** про роботу Манапорта на колишнього президента Віктора Януковича. Як за сценарієм хвацько закрученого детектива, 17 серпня **CNN** виходить із ексклюзивною новиною про те, що «ФБР і міністерство юстиції США проводять розслідування ймовірних зв'язків у США з можливою корупцією колишнього проросійського президента України, в тому числі в контексті діяльності фірми Пола Манафорта». За відомостями телекомпанії, мета розслідування — виявити факти можливого використання американських корпоративних і фінансових структур в інтересах екс-президента Януковича.

Своїм лобіюванням Манафорт, можливо, порушив закони, пише **Bloomberg**, зазначаючи, що на початку року ФБР підписало меморандум про співробітництво з Національним антикорупційним бюро України, зокрема під час розслідування стосовно українських високопосадовців, підозрюваних у підкупі й корупції. Агентство також наголошує, що в рамках президентської кампанії в США зв'язки Манафорта з Януковичем — як і пропутінські висловлювання Трампа — стали предметом гострої критики. На цьому акцентує увагу й **The Washington Post**, яка опублікувала великий аналітичний матеріал під заголовком «Про складні зв'язки Пола Манафорта з Україною, з поясненнями». Відставці Манафорта, пише газета, передувала хвиля новин про розслідування його зв'язків із проросійською політичною партією в Україні. «Інформація про роботу Манафорта в цій частині світу вочевидь не сприяла виправленню іміджу кампанії Трампа як такої, що прихильно ставиться до Росії», — наголошує видання.

Як з'ясувалося, українські зв'язки Манафорта вдарили й по іміджу американської піар-компанії «Подеста Груп». У ті роки з його подачі фірма надавала послуги пов'язаній із Януковичем організації «Європейський центр по сучасній Україні», а тепер «Подеста Груп» найняла адвокатів, щоб розібратися, чи не обдурив тоді її клієнт. Пікантності цій ситуації додає те, що в глави фірми Тоні Подеста є брат Джон, а він очолює передвиборну кампанію — тут вже, справді, навмисно не придумаєш — самої Гілларі Клінтон.

Олександр ТАУКАЧ.

Нью-Йорк.

Діаспора закликала посилити санкції, щоб пришвидшити деокупацію Криму

Ми знаємо, що 25 років тому, якби не українці у світі — українцям тут було б набагато важче вибороти незалежність. «Ми відчували тоді підтримку і, щонайважливіше, відчуваємо її зараз, в часи російської агресії проти України», — заявив віце-прем'єр В'ячеслав Кириленко, виступаючи на VI Всесвітньому форумі українців, який протягом вихідних працював в Українському домі в Києві.

Цього року форум зібрав понад 300 делегатів із 36 країн. При цьому тільки 10 чоловік змогли прибути з окупованого Криму і 16 — із Росії, де мешкає майже 10 млн. українців. Ще напередодні зібрання стало відомо, що багато делегатів з РФ вирішили утриматися від поїздки до Києва після «співбесід» з ФСБ.

За таких умов цілком закономірною стала ухвала форуму «щодо зусиль України, світового українства і міжнародного співтовариства з деокупації та реінтеграції Криму». В документі йдеться про те, що на окупованому півострові під загрозою «опинилося існування понад півмільйонної громади етнічних українців, яка є другою за розмірами етнічною спільнотою в Криму», та фіксується масштабне порушення прав корінного кримськотатарського народу. Учасники форуму звернулися до міжнародного співтовариства та органів держвлади України: вжити системних заходів для деокупації та реінтеграції Криму. Зокрема, «посилити санкції проти Росії за незаконну окупацію Криму, об'єднати їх із санкціями за агресію у Донецькій і Луганській областях, й запровадити ембарго на торгівлю нафтою з Росією та відключити її від системи SWIFT до припинення агресії проти України, звільнення всіх окупованих територій та виплати компенсації за понесені українською стороною втрати».

А Дмитро Павличко (поет, народний депутат Верховної Ради кількох скликань, колишній посол України в Словаччині та Польщі), виступаючи на форумі, закликав світове українство сконцентрувати увагу на вступі України до НАТО. «Заява нашого народу про вступ до НАТО вже написана кров'ю Небесної Сотні та наших полеглих воїнів у боях із озвірілими, підкупленими совками та гнаними Путіним солдатами на прихований від російського народу смерть», — наголосив він.

Учора форум завершився урочистою академією «Українці світу — Україні», присвяченою нашій діаспорі та 25-й річниці Незалежності України. Участь в урочистостях взяв Президент України Петро Порошенко.

Молодь — проти російської агресії

Протидіяти російським пропагандистським вивертам за кордоном планують представники молодіжного руху з понад тридцяти країн. Шляхи реалізації обговорять у рамках Міжнародного форуму української молоді діаспори, що розпочав роботу вчора у Вінниці.

— Українці, які мешкають в інших країнах, — це великий ресурс, який поки що мало використовується нашою державою, — каже співорганізатор форуму заступник начальника департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької облдержадміністрації Максим Студілко. — Наше завдання — згуртувати українську молодь діаспори та молодих українців навколо ідеї об'єднання світового українства заради побудови незалежної, демократичної України.

Міжнародну молодіжну акцію організовує Світовий конгрес українських молодіжних організацій. Підтримують захід Міністерство молоді та спорту України, обласна й міська влада Вінниці.

Триватиме форум до 28 серпня.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Бомбу на весілля приніс хлопчик...

Безпрецедентно жорстоким можна назвати теракт, скоєний у суботу в турецькому місті Газіантеп, де в основному проживає курдське населення. Люди, які були присутні на весіллі, вийшли на вулицю танцювати, і в цей час у юрбі прогримів потужний вибух. На місці загинула 51 особа, 69 дістали поранення, з яких 17 — у тяжкому стані.

Президент Туреччини Реджеп Ердоган висловив співчуття родинам загиблих і покладає провину за теракт на екстремістську організацію «Ісламська держава». За його словами, є докази, що бомбу на весіллі підірвав хлопчина 12—14 років. Використання дитини як камікадзе глава держави назвав підлим і цинічним. Поки що не відомо, сам він пустив у хід вибуховий пристрій чи це було зроблено дистанційно, коли хлопець затесався у юрбу.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Є постійна небезпека обдурювання слухачів, глядачів, читачів...

Німецький адвокат Мартін Лютле став відомим у ЗМІ після того, як звернувся з позовом до російського тележурналіста, чия робота була типовим зразком російської пропаганди. В скандальну історію втрутилися перші особи обох держав, що, втім, не зменшило небезпеки обдурювання слухачів, глядачів і читачів медіа РФ. Про це, у зв'язку з воєнними діями на сході України, в інтерв'ю «Голосу України» розповів адвокат Мартін ЛЮТЛЕ (на знімку)**.**

— Пане Лютле, ви стверджуєте, що ситуація з «промиванням мізків» російськими виданнями у Німеччині не поліпшилася. І прив'язуєте це, зокрема, до подій в Україні...

— Так, не поліпшилася. Я давно займаюсь темою України, україно-російських відносин і тому зрозумів важливість судового позову проти безсоромної брехні про «дівчинку Лізу». Нам вдалося тоді привернути увагу великих німецьких видань до цього випадку. Кожному німцю стало зрозуміло, як функціонує російська пропаганда. Але вплив Росії триває і дедалі посилюється. Люди часом цього навіть не усвідомлюють.

Так само і з темою війни на сході України. Крім дуже невеликої кількості політиків, про це тут відверто ніхто не говорить. Тим часом, за новими даними, на Донбасі задіяні 35 тисяч російських солдатів, 700 танків і одна тисяча ракетних систем. Я намагаюсь поширити в німецькому суспільстві, а також у ЄС цю інформацію. Приміром, про пересування військ. Стало відомо, що до українських кордонів підтягнулися ще 40 тисяч російських солдатів. Але здебільшого правда замовчується. Тож потрібно привернути увагу громадськості до російсько-української теми...

— Хто чи що заважає сказати правду?

— Бачите, в ЗМІ щодня з'являються нові теми, приміром, події в Туреччині чи проблема біженців. Водночас поза увагою залишаються довгострокові проблеми, котрі дедалі загострюються. Якщо уважно стежити за подіями, то це дуже добре видно. Ми безпорадно спостерігаємо, як Кремль досягає своїх політичних цілей, незважаючи на певні потуги Заходу.

Тим часом ми переконуємося: Росія не має наміру послаблювати свій тиск, а в ЗМІ оприлюднюються нові факти щодо того, як Кремль підтримує праворадикальні партії. Інформації — частинками — спливає дедалі більше. Також і у зв'язку з подіями в Сирії. А ми й надалі лише спостерігаємо за подіями в Алеппо, де під російськими бомбами гинуть люди, а сотні їх кинуто до в'язниць — з благословення Росії. До того ж це відбувається на тлі російської пропаганди, яка заполонила медійний простір.

— Вас це не зупиняє?

— Ні, в міру своїх можливостей я намагатимуся зробити все, щоб суспільство знало правду, що саме відбувається в Україні.

Інтерв'ю взяла Наталія ПИСАНСЬКА.

Берлін.

Фото надано Мартіном ЛЮТЛЕ.

Як над Москвою майорів синьо-жовтий стяг

Серпневі дні 1991 року...

19 серпня 1991-го в столиці радянської імперії відбувся контрреволюційний путч реакціонерів: керівників КПРС, КДБ та Радянської Армії. Президент СРСР Горбачов — ініціатор перебудови — опинився під арештом в Криму. І лише спротив громадянського суспільства завадив путчистам здійснити свої зловісні плани. Серед активістів було й чимало українців, які мріяли про розвал «совєтської» тоталітарної імперії та відновлення незалежної Української держави, після невдачі національно-визвольної революції 1917—1921 років. Українці тримали оборону Білого дому з боку Москви-ріки з 19 серпня і аж до повної поразки путчистів 22 серпня. В ці вирішальні для подальшої долі України дні вони підняли на дирижаблі жовто-блакитний прапор над Білим домом і над усією Москвою. Ще один із барикадних прапорів повисли на танку з українським екіпажем, і він повів танкову колону після перемоги над путчистами геть від Білого дому. Події надихали українців в самій Україні на думку про свою національну державу, а народних депутатів, тоді ще УРСР, підштовхнули до прийняття доленосного Акта про Незалежність України 24 серпня 1991 року. Хочу поділитися не лише своїми спогадами, а й розповідями одного з останніх політв'язнів СРСР Григорія Куценка, навколосвітнього мандрівника Валерія Петуццака та громадського діяча Василя Повзуна.

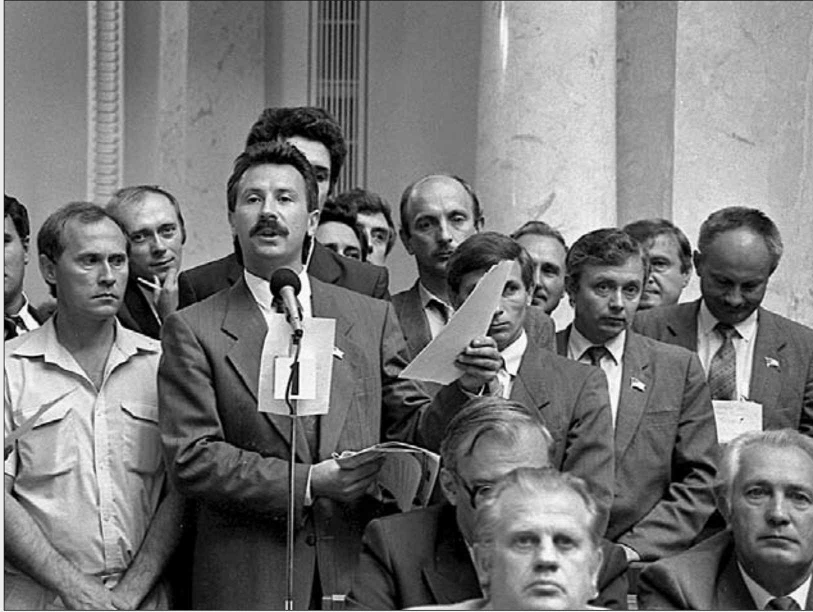
19 серпня десятки тисяч демократично настроєних москвичів і гостей столиці, а серед них було багато українців та представників інших націй, зібралися на Манежній площі, біля Білого дому (на набережній Москви-ріки), розташованого якраз навпроти Київського вокзалу. А їм на підмогу їхали електричками, потягами, летіли літаками з Сибіру, як Валерій Петущак, та інших далеких країв Радянського Союзу. Приїхали з України за покликом серця жителі з усіх регіонів. На барикадах навколо Білого дому царювала атмосфера справжньої міжнаціональної дружби і взаєморозуміння. Бо всіх об'єднувало єдине гасло: «За нашу і вашу свободу!».

От і українці об'єдналися в третій загін — окрему «Українську сотню», хоч було їх чимало і в інших сотнях. Підняли, як і раніше піднімали на численних демократичних мітингах у столиці СРСР тоді, коли в самій Україні вони були ще крамолою, свої національні жовто-блакитні прапори на барикадах в одному з найбільш незахищених місць: на південно-західному пандусі — якраз із боку України, та й розтягли своє знамените з першотравневої, 1990 року, ходи по Красній площі гасло: «Долой империю красного фашизма!». Через Москву-ріку на нас дивився пильно й надихав на боротьбу гранітний Тарас Шевченко. На синьо-жовті прапори потягнулися вже під вечір 19-го так і наступного дня, зранку 20-го, і місцеві, й приїжджі.

Українці примудрилися повісити свій великий жовто-блакитний прапор навіть високо над Білим домом — на дирижаблі... І збоку складалося враження, що це саме українці підняли повстання проти хунти в Москві! Згодом, правда, російські демократи виправили «помилку» і повісили над українським свій «триколор», а під нашим почали чіплятися на канаті, що утримував дирижабль, свої національні прапори й представники інших поневолених Московською імперією народів і націй: Литви, Грузії, Вірменії ... Три тривожні дні й (особливо!) ночі в очікуванні штурму. На дощі і в спеку. Українці вистояли. Відстояли Честь і Гідність рідної України.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК,
журналіст.

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Позачергова сесія Верховної Ради УРСР, на якій було прийнято Акт про Незалежність України. Біля мікрофона — Сергій Головатий.

Фото з архіву Укрінформу.

У селі Переходівка відкрито пам'ятну дошку Олександру Кониському, просвітителю, автору духовного гімну «Боже великий, єдиний», засновнику Наукового товариства імені Т. Шевченка, *інформує наш чернігівський власкор Василь Чепурний*

У селі Куцівка сапери знищили 29 снарядів часів Другої світової війни. Про знайдені підозрілі предмети рятувальників повідомив місцевий житель, *передає наш кіровоградський власкор Петро Мельник*

Місце урочистостей — увесь Київ

На День Незалежності у Києві очікується проведення військового параду. Традиційно він проходитиме на Хрещатику та на Майдані. За словами радника Президента Юрія Бірюкова, на ньому буде представлено майже 200 одиниць бойової техніки і понад 3,5 тисячі чоловік особового складу, серед яких уперше будуть демобілізовані бійці АТО. Військові продемонструють не лише стройову підготовку, а й нову військову форму. Яка саме техніка пройде центром, тримають у секреті. Точно відомо, що вона буде не з передової. Авіацію вирішено не задіювати. Святковий феєрверк не планується, оскільки на такі заходи діє заборона аж до завершення АТО.

Тим часом на Софійській площі очікується Парад вишиванок і виставка прапорів. Це будуть стяги тих підрозділів, які брали участь у бойових діях, та навіть ті прапори, які побували на передовій разом із воями, одне слово — з бойовою історією. Відбудеться й танцювальний флешмоб, на завершення якого всі учасники вишикуються у живий герб України. У Маріїнському парку демонструватимуть силові прийоми бійці Національної гвардії.

Особливу увагу під час святкування приділятимуть безпеці. Влада запевняє: охоронятимуть спокій громадян на найвищому рівні, аби не допустити диверсій, провокацій і терористичних актів. Щоправда, скільки силовиків задіють в охороні і яких заходів та засобів безпеки вживатимуть, поки що таємниця. Приміром, торік за порядком під час святкування Дня Незалежності стежили майже п'ять тисяч правоохоронців: поліцейські, нацгвардійці, кінологи тощо.

А у Шоколадному будиночку відкриється виставка Петриківського розпису на військових атрибутах — касках, використаних снарядах, протитанкових мінах, кулях, а в Міському саду навпроти Маріїнського палацу пройдуть майстер-класи з ліплення з глини та малювання. Андріївський узвіз прийматиме фестиваль мистецтв, де на відкритих майданчиках між будинками виступатимуть музиканти та актори. А на Контрактовій площі заплановано концерт за участю українських зірок. Триватимуть святкові заходи і в кожному районі столиці.

Співоче ж поле уже традиційно прикрасили квіткові композиції. Цього разу виставка називається «Гордість твоя, Україно» **(на знімку)**. Десять патріотичних витворів від усіх районів столиці сплелися тут у квітучу картину національної гордості. Інсталяції присвячені видатним українцям та їхнім досягненням і творчим здобуткам, що уславили нашу державу. Серед них Олександр Довженко, Сергій Корольов, Микола Лисенко, Марія Приймаченко, Микола Амосов та інші видатні наші земляки. Як зазначили в «Київзеленбуді», композиції виконані з майже 300 тисяч квітів і займають площу в понад дві тисячі метрів. Відвідувачі побачать квіткову копію моста Патона, героїв поеми «Марусі Чурай» Ліни Костенко тощо. Доповнюють ці інсталяції 3D-конструкції заввишки до 4 метрів. А доки триватиме виставка, щосуботи тут же, у зеленому кінотеатрі просто неба, транслюватимуться документальні фільми про талановитих українців та виступатимуть люди, які з ними працювали, товаришували, були знайомі. Нагадаємо, це вже 61-ша така експозиція.

Марина КРИВДА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

«Запорізький Спас» зібрав сотні учасників і глядачів

У Запоріжжі пройшов уже XX Міжнародний фестиваль національних військових і традиційних культур «Запорізький Спас» імені Анатолія Єрмака. Нагадаємо, що народний депутат кількох скликань, ім'я якого носить захід, стояв біля його витоків, а також сприяв створенню Всеукраїнської федерації «Спас».

Сам фестиваль, на який зібралися 500 учасників із Києва, Дніпра, Одеси, Миколаєва та інших міст, відбувався на майданчику біля комплексу «700-річний Запорозький дуб». Насичену програму художньо-спортивного дійства спостерігали протягом трьох днів сотні запоріжців. Як розповів президент Всеукраїнської федерації «Спас» Олександр Притула, гості заходу оцінили показові виступи майстрів різних національних бойових мистецтв, спортивних єдиноборств, історичного фехтування, майстер-класи, виставку робіт народних майстрів, концерт учасників обласного конкурсу творчої патріотичної спрямованості «Спадщина».

«Запорізький Спас» фактично розпочинає в області цілу низку масштабних заходів до Дня Незалежності України.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Луцьку вже 931 рік

У суботу Луцьк відзначив День міста. Одним із найбільш колоритних дійств став фестиваль середньовічного духу «Князівський банкет». Жителі і гості обласного центру мали змогу спостерігати за ходою його учасників у вбранні XIV—XVII століть** (на знімку) **вулицями Братський міст і Кафедральною, стати свідками лицарського турніру на Замковій площі. Під мурами древньої фортеці продавали також питні меди, смачні страви старовинної волинської кухні. Того ж дня в Луцькому замку пройшов фестиваль дзвонового мистецтва «Благовіст Волині», а ввечері за його мурами відбувся прийом міським головою гостей свята з міст-побратимів Луцька, а також відомих людей краю.

Протягом дня в обласному центрі проходив творчий звіт художніх колективів «Слався, мій Луцьку, в віках», а на стадіонах і вулицях провели численні спортивні змагання. На Театральному майдані вручили державні нагороди і відзнаки учасникам АТО, а також відзнаку «Почесний громадянин міста Луцька». Ним став відомий в області скульптор Микола Голован. До речі, будинок цього митця на березі річки Стир входить у ТОП-5 найдивовижніших споруд України.

А в неділю в Луцьку урочисто відкрито XIV фестиваль «Поліське літо з фольклором». Традиційно місцем першого виступу колективів став замок Любарта. Подивитися на це мальовниче дійство сюди прийшли понад тисячу лучан. Глядачі гаряче аплодували колективам з Ізраїлю, Кіпру, Польщі, Грузії та інших країн.

Максим СОЛОНЕНКО.

Волинська область.

Фото автора.

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Мітинг біля стін Верховної Ради УРСР.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Цей зв'язок — як радіохвиля: її неможливо побачити, але вона є»

МИ — РАЗОМ

24 серпня — головне свято нашої країни. Це третій День Незалежності, який ми відзначаємо в умовах окупації. Третій рік триває наша боротьба за незалежність, боротьба прихована й небезпечна. Боротьба, перемогти в якій можливо тільки шляхом спільних зусиль і залізної витримки.

Чи відчуваємо ми зв'язок з Україною? Цей зв'язок у нас на інстинктивному рівні, він — як зв'язок матері і дитини, як радіохвиля: її неможливо побачити, але вона є. І ми любимо свою країну, погану або хорошу, злиденну або багату.

Ми залишилися в заручниках на цьому бездушному, віддавна, острові, серед людей, отруєних кремлівською пропагандою, серед військових об'єктів, що ростуть, як гриби після дощу, під постійним наглядом спецслужб, кинуті, як кошенята на узбіччі дороги, напризволяще. Єдиним бастіоном, опорою для нас стали наші друзі, вимушені покинути Крим і переїхати на материк, які мають активну життєву позицію і докладають багато зусиль для того, щоб не дати суспільству забути про те, що ми є, про те, що в Криму не всі — зрадники.

Українські активісти на півострові піддаються постійному пресингу з боку окупаційних спецслужб, і цей пресинг посилюється. Якщо два роки тому ми могли зібратися всі разом, принести квіти до пам'ятника Т. Г. Шевченку, провести флешмоб в мережі, присвячений Дню Незалежності України, то тепер це стало практично неможливо. Будь-яка фотографія у мережі негайно буде використана проти нас. 58-ма стаття сталінської епохи, яка занапастила мільйони людей, — воскресла, і тепер називається «пакетом Ярової».

Вихід залишається один — чинити ненасильницький опір окупаційній владі. Шляхом надриву інформаційного вакууму, в якому опинилися кримчани, поширення інформації про те, що відбувається на півострові та за межами Криму. Активісти з усього Криму приїжджають підтримати в'язнів Кремля на судилища, які майже щодня проходять в Сімферополі. І що більше нас збирається у залі і під стінами будівлі суду, то сильніший наш опір репресивній машині.

День Державного прапора, День Незалежності України — що чекає на нас у ці дні? Чи не піднесе окупант нам чергового «подарунка»? Як хочеться опинитися в ці дні в Києві! Вдихнути ковток свіжого повітря, пройтися вільною землею. Але ми повинні залишатися тут.

Активісти нашого міста зберуться 23 серпня для того, щоб розгорнути прапор України і написати побажання для своєї країни. 24 серпня, о 10.15, ми вшануємо пам'ять усіх героїв, загиблих за Україну, хвилиною мовчання і вирушимо в найбезпечніше місце — в гори — для того, щоб встановити наш прапор, заспівати гімн. І вкотре побажати одне одному, щоб наступний День Незалежності ми відзначали вільними громадянами своєї країни.

Оксана РОЗУМОВСЬКА.

Крим.

На Закарпатті на Синевирському перевалі відбулися змагання «Лісоруб-2016», передає наш власкор Василь НИТКА

Статистика засвідчує відчутне зменшення незаконного перетину кордону

Минулої неділі група народних депутатів, зокрема Андрій Тетерук, Віталій Корчик, Ірина Єфремова та Олег Петренко, відвідала пункт пропуску «Гоптівка» Харківської області з метою ознайомлення із фортифікаційним проектом «Стіна» (Європейський Вал).

За словами Андрія Тетерука, раніше жоден уряд серйозно не опікувався облаштуванням кордону, через що навіть існували ділянки, відведені під фермерське господарство. Парламентарії дійшли висновку, що обсяг виконаних робіт «відповідає національним інтересам країни».

Народні депутати наголосили, що вивчатимуть це питання в комплексі — не лише в контексті фінансування, яке необхідне для завершення проекту, а й законодавчого врегулювання обладнання державного кордону.

«Я сьогодні побачив, що на вежах достатньо обладнання. Тобто є і тепловізори, і камери. Як вони працюють — нам показали. Ми побачили, що вони обслуговуються незалежними енергоносіями. Це вселяє надію, що ми йдемо у напрямі того, щоб наш державний кордон був повністю облаштований, як це і має бути у справді незалежній країні», — додав народний депутат Віталій Корчик, зазначивши, що статистика засвідчує відчутне зменшення незаконного перетину кордону.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради України.

Донька Ляшка працює на фермі

Донька лідера фракції Радикальної партії Олега Ляшка Владислава годує коней та птицю, щоб заробити на навчання. Про це політик повідомив на своїй сторінці у Facebook.

Народний депутат розповів, що донька, за прикладом батька, заробляє перші свої гроші, доглядаючи за худобою на фермі під Києвом.

Ляшко поділився власним досвідом поводження із тваринами, поспілкувавшись із донькою по скайпу. Також він намагався з'ясувати, скільки заробляє дитина, проте Владислава не зізналася.

Політик подякував фермеру, який забезпечує роботою молодь, та зазначив, що планує підтримати таких підприємців законодавчо. Разом із колегами Віктором Вовком та Віктором Галасюком Ляшко зареєстрував законопроект про надання податкових пільг роботодавцям, які беруть на роботу випускників закладів профтехосвіти.

«Уся державна політика має бути спрямована на підтримку людей праці, а не дармоїдів. Молодь має працювати, а не тинятися по генделиках», — підсумував політик.

Сучасний пожежний автомобіль заступив на чергування

Державна служба надзвичайних ситуацій України передала рятувальникам Кіровоградського гарнізону сучасний спеціальний автомобіль MAN. Порівняно з автоцистернами застарілого зразка він більш як удвічі економніший у витратах пального. Крім того, його двигун відповідає стандартам безпеки ЄС, а система стабілізації запобігає потраплянню в неконтрольований занос та надійно захищає від позаштатних ситуацій.

Також спецавтомобіль має свої рятувально-тактичні переваги. Він доставляє до місця пожежі чотири тонни води та 300 літрів піноутворювача і може подати до осередку пожежі за допомогою насоса ПН-60 16 стволів «Б» (старий АЦ-40 (130) 63Б містить 2350 літрів води та 170 літрів піноутворювача і подає до місця пожежі лише 11 стволів).

Вручаючи ключі від нового автомобіля, який відтепер перебуватиме в бойовій бригаді ДПРЧ-1 м. Кропивницький, начальник обласного управління ДСНС полковник служби цивільного захисту Віталій Миронюк побажав, щоб спеціальна техніка стала запорукою надійного захисту безпеки жителів області, але щоб рятувальникам довелось здійснювати на ньому якомога менше бойових виїздів.

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоградська область.

На знімку: біля нової техніки.

Фото прес-служби обласного управління ДСНС.

Меду стало більше

За останні п'ять років кількість бджолосімей на Житомирщині зросла на 22 відсотки. На початок цього року було 194 тисячі — це 7,5 відсотка їх загальної кількості в Україні. 2015-го кожна восьма тонна українського меду була вироблена на Житомирщині. Загалом це 7,9 тисячі тонн солодкої продукції. За цим показником область посіла перше місце в Україні. В розрахунку на одного жителя області вироблено 6,4 кілограма меду, тоді як загалом на середньостатистичного українця припадає півтора кілограма. Такі дані оприлюднило головне управління статистики в Житомирській області до Дня пасічника, що відзначався 19 серпня.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Житомирська область.

У райцентрі планують аеропорт

У Татарбунарах почалося обговорення проекту генерального плану розвитку населеного пункту. Він готувався з урахуванням проходження біля міста автобану, будівництво якого планується в Одеській області. Важливими факторами при проектуванні стали щільність проживання населення, питання землекористування, транспортні й житлово-комунальні комунікації. Враховувалися також перспективи зведення соціальних об'єктів: дитячого садка, середньої школи, двох стадіонів, прокладання нових доріг, провулків і зелених зон.

Депутати райради запропонували розробникам документа врахувати в Генплані можливість будівництва злітно-посадкових смуг для санітарної, цивільної авіації та авіації надзвичайних ситуацій. Раніше в місті був аеродром, який міг приймати такий транспорт, що створювало певні вигоди і для населення, і для підприємств та організацій.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

ПАМ'ЯТЬ

Гірке відлуння шибинського бою

Наприкінці літа 1944 року село Шибин, що в Демидівському районі на Рівненщині, стало свідком масового побоїща, яке влаштувало НКВС. Воно покликало представників місцевих загонів УПА на сходку, і ті потрапили у пастку, під прицільний вогонь енкаведистів. Згрупувавшись, вояки УПА спробували дати відсіч, однак бій був нерівним — загинуло декілька десятків осіб. Тіла кинули у річку Стир. З десяток упівців було поховано на тутешніх теренах, а доля решти так і залишилася невідомою.

Ця сумна літописна сторінка знову постала в пам'яті людській. У Шибині відбулося поминання вояків, які загинули далекого 1944 року. Одним з учасників нинішнього поминального дійства став 91-річний Василь Кирилюк **(на знімку)** — найстарший на Рівненщині ветеран

національно-визвольного руху. Декого із загиблих у Шибині він знав особисто, тож відтворив їх у своїх спогадах.

Євген ЦИМБАЛЮК, краєзнавець.

Млинів Рівненської області.

Фото автора.

Правоохоронці готові захистити від потенційних провокацій

День Незалежності України є особливим подразником для сепаратистів та їхніх кураторів у Москві. Саме в цей період уже третій рік поспіль ми спостерігаємо загострення протистояння. А нинішній черговий «гумконвой» з Росії, після яких посилюються обстріли наших позицій, і інформація нашої розвідки про передачу російською ФСБ бойовикам двох сотень комплектів форми українських військових лише підтверджують той факт, що терористи активно готують провокації в прифронтовій зоні.

Водночас народний депутат Дмитро Тимчук вважає, що підвищений рівень терористичної загрози стосується не тільки півдня й сходу країни, але, на жаль, і Києва. Однак парламентарій упевнений, що Служба безпеки України зразка 2014 і 2016 року — це дві зовсім різні структури, так само, як і українська армія.

— Ми готові до будь-яких провокацій на День Незалежності України й зможемо захистити країну, — запевнив радник голови СБУ Юрій Тандіт.

Особливу увагу цими днями буде приділено й громадському порядку. Для цього, за словами міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, з 22 серпня й на період святкування Дня Незалежності України, усі довірені йому підрозділи працюватимуть у посиленому режимі несення служби.

Приміром, у Києві охорону громадського порядку здійснюватимуть п'ять тисяч поліцейських, бійців Нацгвардії та підрозділів спеціального призначення. Плюс додаткові підрозділи Нацполіції, що перебувають на оперативному чергуванні, у випадку виникнення позаштатних ситуацій будуть також негайно задіяні. А щоб захистити громадян і не допустити можливих провокацій під час святкування, на площах установлять рамки металодетекторів.

— Не турбуйтеся, якщо поліцейські створюють певні обмеження, — звернувся до співвітчизників Арсен Аваков. — Краще терпляче поставитися до декількох хвилин перевірок, зате почувати себе в безпеці.

Крім цього, за словами міністра, відтепер завжди на час усіх масових заходів у місцях особливого скупчення людей установлюватимуться рамки металодетекторів.

Влад СЕМЕНЧУК.

ФОТОМИТЬ

24 серпня 1991 року. Мітинг біля стін Верховної Ради УРСР.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Бойовики з артилерії обстріляли околиці Авдіївки

***Останню добу (станом на 22.08) там було найгарячіше. За даними прес-центру АТО,** окупанти застосували заборонену зброю і в районі Тошківки на Луганщині. На півдні під потужним вогнем опинилися Новотроїцьке та Широкине. Під обстріл потрапило також село Солодке у Мар'їнському районі, зруйновано кілька приватних будинків. Загалом ворог понад 50 разів обстріляв позиції наших військових.*

«Досить активно нині ворог використовує бронетехніку, особливо на донецькому і маріупольському напрямках. І по всій лінії фронту тривають активні обстріли з гранатометів і мінометів калібром 120 мм та 82 мм», — **повідомила вчора ЗМІ речник прес-центру АТО Ірина Баранова.**

Яка ситуація на фронті, розповів боєць ЗСУ (місце дислокації — район с. Піски): «Російські найманці б'ють із мінометів 120-го калібру. Міни падають щохвилини. Учора обстріл почався приблизно о 9 годині вечора. Лише під ранок стало спокійніше. Часто доходить і до стрілянини. Але на автоматні та кулеметні черги ми вже не звертаємо уваги. Чекаємо 24 числа, за інформацією нашої розвідки, можливі провокації. Орки пригнали багато важкої техніки. Вони полюбляють спочатку нас полити свинцем, а потім і своїх вояків, які стоять у житлових районах Донецька. Більше додати нічого. Хлопці всі в строю, готові дати відсіч ворогу».

Боєць однієї з механізованих бригад ЗСУ (місце дислокації — маріупольський напрямок): «Ситуація складна. Майже щодня розриваються снаряди, міни та гранати. Останнім часом бойовики почали обстрілювати житловий сектор. Основна мета — залякати місцеве населення. Дісталося днями населеному пункту Чермалик. Бомбили орки снарядами калібру 122 міліметри. Хаотичний обстріл. Є руйнування житлових будинків. Тривожні настрої напередодні свята. Бойовики поширюють інформацію про «великий наступ». Однак ми готові до цього — чистимо зброю».

За інформацією Головного управління розвідки Міноборони, бойовики маскують озброєння, намагаючись приховати його від ОБСЄ. «Водночас українська сторона надала інформацію представникам Спеціальної моніторингової місії про наявність у російських найманців танків та великокаліберних артилерійських систем у районах Калинівки, Донецька, Лукового та Октября, — **повідомили в прес-службі силового відомства.**

Втрачене посвідчення "Ветеран військової служби" Серія АА № 146924, видане на ім'я Беляєв Олег Вадимович, вважати недійсним.

Втрачений військовий квиток УН №0609532, виданий Попаснянським РВК України в Луганській області 26 грудня 1994 року Медвєдєву Павлу Володимировичу, вважати недійсним.

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ Банк "Контракт" на електронному торговельному майданчику АГРАРНА БІРЖА

Номер лотів: № 1
Коротка назва лоту/номер кредитного договору: Права вимоги за кредитним договором, що укладений з фізичною особою
Місце проведення аукціону: https:/ etp.agrex.gov.ua
Дата проведення аукціону: 23.09.2016 року.
Час проведення аукціону: з 10:00:00 до 17:00:00.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні): *http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/148-bank-kontrakt/5539-23092016-7*

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ Банк "Контракт" на електронному торговельному майданчику ТОВ "ПРОФЕСІОНАЛ"

Номер лотів: № 1682-1685
Коротка назва лоту/номер кредитного договору: Двокімнатна квартира, Нежиле приміщення, Трикімнатна квартира, Однокімнатна квартира
Місце проведення аукціону: *https://aykcion.com.ua*
Дата проведення аукціону: 12.09.2016 року.
Час проведення аукціону: з 11:00:00 до 12:00:00.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні):

ОГОЛОШЕННЯ про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів - прав вимоги за кредитами юридичних осіб ПАТ "БАНК ФОРУМ" на електронному торгівельному майданчику ТБ "Перспектива - Коммодіті"

Номери лотів:	№5480
Коротка назва лоту/номер кредитного договору:	Право вимоги за кредитними договорами, юридичних осіб.
Місце проведення аукціону:	*http://e-commodity.fbp.com.ua/*
Дата проведення аукціону:	08 вересня 2016 р.
Час проведення аукціону:	з 12 год. 00 хв. до 13 год. 00 хв.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні)	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/52-forum/5490-oholoshennya-pro-provedennya-vidkrytykh-torhiv-auktsionu-z-prodazhu-aktyviv-pat-bank-forum-na-elektronnomu-torhovomu-maydanchyku-tb-perspektyva-kommoditi-2

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ "КБ "НАДРА" В СТАНІ ПРИПИНЕННЯ на електронному торговельному майданчику Товарної біржі "СТАТУС ЕКСПЕРТ"

Номер лоту: №№ 213643-213646
Коротка назва лоту: ТМЦ, рухоме майно
Місце проведення аукціону: *https://torgi.status-expert.com.ua*
Дата проведення аукціону: 21.09.2016
Час проведення аукціону: з 10 год. 00 хв. до 12 год. 00 хв.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні): *http://torgi.fg.gov.ua:80/115577*
http://torgi.fg.gov.ua:80/115579
http://torgi.fg.gov.ua:80/115581
http://torgi.fg.gov.ua:80/115572

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ "Інтеграл-банк" на електронному торговельному майданчику Товарна біржа "Перспектива-Коммодіті"

Номер лоту:	№ 5517
Коротка назва лоту/номер кредитного договору:	Комплекс будівель адміністративно-складського призначення
Місце проведення аукціону:	*http://e-commodity.fbp.com.ua/*
Дата проведення аукціону:	23.09.2016 року.
Час проведення аукціону:	з 12:00:00 до 13:00:00.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні):	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/144-pat-intehral-bank/5538-10966542

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ "БАНК ФОРУМ" на електронному торговельному майданчику Українська універсальна біржа

Номер лоту: №№ 1-2
Коротка назва лоту: Право вимоги за кредитним договорами фізичних осіб
Місце проведення аукціону: *http://www.uub.com.ua*
Дата проведення аукціону: 22.09.2016
Час проведення аукціону: о 10:00
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні): *http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/52-forum/5537-22092016-7*

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ "БАНК ФОРУМ" на електронному торговельному майданчику ТБ "ЦЕНТРАЛЬНА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА",

Номер лоту: №№ 1584АТ/16-1586АТ/16
Коротка назва лоту: Право вимоги за кредитним договорами фізичних осіб
Місце проведення аукціону: *http://www.cuex.com.ua/*
Дата проведення аукціону: 21.09.2016
Час проведення аукціону: З 11:00 год. до 12:00 год.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні): *http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/52-forum/5550-277808387*

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів (ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "БГ БАНК) на електронному торговельному майданчику (Товариство з обмеженою відповідальністю "УКГ МОНІТОРИНГ")

Номер лоту: 6921
Коротка назва лоту/номер кредитного договору: Майнові права по кредитному договору № 20 від 09.10.2012р.
Місце проведення аукціону: *https://www.aukzion.com.ua*
Дата проведення аукціону: 23.09.2016
Час проведення аукціону: **з 11 год. 00 хв. до 12 год. 00 хв.**
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні): *http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/27-bg-bank/5536-23092016-11*

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів АТ "КБ "ЕКСПОБАНК" на електронному торговельному майданчику: ТОВ "ПЕРСПЕКТИВА-КОММОДІТІ" -

Номер лоту: № 5516
Коротка назва лоту/номер кредитного договору: Автомобіль Lexus LX 470, рік випуску - 2003, об'єм двигуна - 4664, колір - чорний
Місце проведення аукціону: ТБ "ПЕРСПЕКТИВА-КОММОДІТІ", 49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 30, тел. (056) 373-95-89 працює щоденно крім вихідних з 09.00 до 18.00.
Дата проведення аукціону: 23.09.2016
Час проведення аукціону: 10 год. 00 хв. до 11 год. 00 хв
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні): *http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/37-ekspobank/5507-23092016-2*

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ "ВіЕйБі Банк" на електронному торговельному майданчику Української універсальної товарної біржі

Номер лоту: № 214582
Коротка назва лоту/номер кредитного договору: Кредитні договори: №№ 8/2007-К(А), 9/2007-К(А), 7/2007-К(А), 6/2008-К, 5/2008-К, 18/2007-К, 1/2009-К, 16/2007/А, 144/2008/СІ, 117/2008/СІ, 174/2007/А, 2/2009-К
Місце проведення аукціону: *https://tp.uutb.com.ua*
Дата проведення аукціону: 26.09.2016
Час проведення аукціону: з 10:00 до 12:00
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні): *http://torgi.fg.gov.ua/*

Комунальне підприємство Броварської міської ради Київської області "Броваритепловодоенергія" оголошує про продаж на аукціоні майна, яке обліковується на балансі підприємства, а саме:

Лот № 1. Обладнання, згідно переліку, а саме:

Найменування	Кількість, шт.	Інвентарний №	Дата випуск	Вартість з ПДВ, грн
Котел паровий ДЕ-6,5-14Гм	1	10401032	1987	64 650,00
Котел паровий ДЕ-6,5-14Гм	1	10401033	1987	64 650,00
Економайзер ЕП2-142	1	10401020	1987	37 920,00
Економайзер ЕП2-142	1	10401021	1987	37 920,00
Вентилятор ВДН-10	1	10401384	1987	16932,00
Вентилятор ВДН-10	1	10401385	1987	16932,00
ВСЬОГО	**6**			**239 004,00**

Місцезнаходження майна: Київська область, м. Бровари, вул. Ярослава Мудрого,96. Початкова ціна продажу лоту - 239 004,00 грн. (з врахуванням ПДВ).

Сума гарантійного внеску - 23 900,40 грн. (без урахування ПДВ).

Сума реєстраційного внеску - 17,00 грн. (в т.ч. ПДВ).

Аукціон відбудеться 16 вересня 2016 року об 11.00 годині за адресою: 03680 м.Київ, пр.Академіка Глушкова, 1, НК "Експоцентр України", пав.№6, Українська універсальна товарна біржа (УУТБ). Заяви на участь приймаються на УУТБ в робочі дні з 10.00 до 14.00. Тел.596-96-24, факс 596-95-40, www.uutb.com.ua.

Засіб платежу - грошові кошти.

Гарантійний та реєстраційний внески вносяться окремими платежами на р/р № 26506010148617 в ПАТ "ВТБ БАНК", МФО 321767, код ЄДРПОУ 16470831. Отримувач - Українська універсальна товарна біржа.

Кінцевий термін прийняття заяв для участі - 12 вересня 2016 року о 14.00 годині.

Послуги біржі за проведення аукціону сплачує переможець аукціону в розмірі, зазначеному в Договорі Учасника аукціону .

Розрахунок за придбане на аукціоні майно Переможець буде здійснювати на Р/рахунок №2600930015941 в Філії ГУ по м.Києву та Київській області АТ "Ощадбанк", МФО 322669, код ЄДРПОУ 13711949, отримувач-КП Броварської міської ради Київської області "Броваритепловодоенергія".

За більш детальною інформацією та з приводу огляду майна звертатись за тел. (04594) 4-11-01, Комунальне підприємство Броварської міської ради Київської області "Броваритепловодоенергія".

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ Банк "Контракт" на електронному торговельному майданчику АГРАРНА БІРЖА

Номер лотів: № 2
Коротка назва лоту/номер кредитного договору: Основні засоби
Місце проведення аукціону: *https://etp.agrex.gov.ua*
Дата проведення аукціону: 23.09.2016 року.
Час проведення аукціону: з 10:00:00 до 17:00:00.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні): *http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/148-bank-kontrakt/5509-2309.*

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "КРЕДИТПРОМБАНК" на електронному торговельному майданчику товариства з обмеженою відповідальністю "Спеціалізоване підприємство юстиція"

Номер лоту: 244
Коротка назва лоту: Права вимоги за договорами, укладеними між ПАТ "Кредитпромбанк" та АТ "Дельта Банк", а саме: 241212-Л від 24.12.2012, КРВ-МС/01 від 09.01.2014, КРВ-Visa/01 від 03.03.2014, КПБ17/06-1 від 17.06.2013, КПБ17/06 від 17.06.2013, б/н від 01.07.2014, Ок.27/05 від 27.05.2013, Берез.27/05 від 27.05.2013, 1 від 27.05.2013, Дніп.10/06 від 10.06.2013, Дніп./1 10/06 від 1.06.2013, Хм.03/06 від 03.06.2013, ХАР10/06 від 10.06.2013, Харків19/08 від 19.08.2013.
Місце проведення аукціону: *https://sp-ust.in.ua*
Дата проведення аукціону: 22.09.2016 року
Час проведення аукціону: 10 год. 00 хв. - 12 год. 00 хв
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні): *http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/116-kreditprombank/5525-22092016-1*

СПОРТ

№ 159 (6413) ВІВТОРОК, 23 СЕРПНЯ 2016

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, короткочасні дощі, місцями грози й гради, шквали до 15—20 м/с. Вітер змінних напрямків 7—10 м/с. Температура вночі 15—18 градусів тепла, на заході 12—17, на півдні та сході 18—23 вище нуля. Удень 27—30 градусів зі знаком плюс, у західному регіоні 20—25, у південних і східних областях 31—36 тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 23 СЕРПНЯ

■ **1939**. У Москві підписано радянсько-німецький договір (пакт Молотова—Ріббентропа), який став прологом до початку Другої світової війни. ■ **1983**. Народився Юрій Бойчун — майор Збройних Сил України. Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (2014-й, посмертно). ■ **1991**. Заборонено Компартію Латвії. ■ **1994**. Позачергова сесія Севастопольської міськради прийняла антизаконне рішення про визнання російського правового статусу міста Севастополя. ■ 1998. Встановлене звання «Герой України». ■ **2014**. Загинув під час бою поблизу селища Лисиче Амвросіївського району Олександр Яриш — молодший сержант Збройних Сил України. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

У НОМЕР

Чому позаростали стежки до стадіонів?

Футбол. Чемпіонат країни. Прем'єр-ліга. 5-й тур.

20 серпня. «Олімпік» — «Олександрія». 0:2. Суми. «Ювілейний». 1 920 глядачів. **Рефері** — Козик (Мукачеве). **Голи**: Чорний, 28, Запорожан, 78 (п).

«Динамо» — «Волинь». 2:1. Київ. НСК «Олімпійський». 8 246 глядачів. **Рефері** — Пасхал (Херсон). Голи: Морозюк, 53, Гармаш, 61 — Петров, 38.

21 серпня. «Шахтар» — «Дніпро». 4:0. Львів. «Арена-Львів». 3 358 глядачів. **Рефері** — Балакін (Київська область). **Голи**: Ордець, 13, Дентіньо, 15, Марлос, 71, Феррейра, 89.

«Ворскла» — «Сталь». 0:0. Полтава. Стадіон імені Олексія Бутовського. 2 500 глядачів. **Рефері** — Грисьо (Львів).

«Зоря — «Карпати». 2:1. Запоріжжя. «Славутич-Арена». 1 851 глядач. **Рефері** — Березка (Київська область). **Голи**: Гордієнко, 20, Караваєв, 87 — Лобай, 90.

«Зірка» — «Чорноморець». 0:1. Кропивницький. «Зірка». 4 619 глядачів. **Рефері** — Жабченко (Хмельницький). **Гол**: Хотчолава, 39. На 42-й хвилині Кучеренко («Зірка») не реалізував пенальті (воротар).

	В	Н	П	М	О
1. «Шахтар»	**5**	**0**	**0**	**16—4**	**15**
2. «Динамо»	**5**	**0**	**0**	**12—3**	**15**
3. «Зоря»	**4**	**1**	**0**	**11—2**	**13**
4. «Ворскла»	1	3	1	5—5	6
5. «Олександрія»	2	0	3	6—9	6
6. «Чорноморець»	2	0	3	5—9	6
7. «Дніпро»	1	2	2	7—7	5
8. «Сталь»	1	2	2	3—6	5
9. «Олімпік»	1	1	3	6—12	4
10. «Волинь»	1	1	3	4—10	4
11. «Зірка»	0	1	4	4—11	1
12. «Карпати»	1	1	3	7—8	-2

Бомбардири: Мораес («Динамо») — 4 м'ячі, Бланко Лещук («Карпати»), Караваєв («Зоря»), Хльобас («Ворскла») — по 3.

Уже другий матч поспіль «динамівці» пропускають першими і змушені наздоганяти суперника. Поки що їм вдається здобувати вольові перемоги. Нагадаємо, що за таким сценарієм кияни виграли на виїзді в попередньому турі у «Сталі» (2:1), і от тепер вони таким самим робом здолали «Волинь», котра продемонструвала досить якісний і завзятий футбол.

***

Не вийшло серйозного протистояння між «Шахтарем» і «Дніпром». «Гірники» досить легко здолали суперника. Втім, нас має тішити той факт, що напередодні повторного матчу плей-оф Ліги Європи проти «Істанбул Башакшегіру» у Львові психологічний і фізичний стан «гірників» не викликає занепокоєння.

***

Змушені звернути увагу на досить прикру ситуацію. Мова про те, скільки глядачів зібралося на шести матчах туру (22 494). Погодьтеся, такі цифри засмучують неабияк. Складається враження, що вболівальники просто ігнорують чемпіонат. А між тим маємо чудову погоду, ціни на квитки мізерні, поєдинки в своїй більшості відзначаються гостротою, присутня інтрига. То які ж причини байдужості?..

Останній олімпійський акорд

У Ріо-де-Жанейро (Бразилія) фінішували Ігри XXXI літньої Олімпіади. Українські атлети протягом останніх днів здобули ще три медалі: срібну виборов представник сучасного п'ятиборства **Павло Тимощенко (на знімку)**, бронзові — чарівна королева художньої гімнастики **Ганна Різатдінова (на знімку праворуч)** та дует каноїстів **Дмитро Янчук і Тарас Міщук (на знімку внизу)**.

Пропонуємо імена лауреатів завершальних стартів та перелік команд, котрі піднімалися на п'єдестал пошани.

19 серпня.

Легка атлетика. Чоловіки. Ходьба, 50 км. 1. Тот (Словаччина). 2. Таллент (Австралія). 3. Араї (Японія). Молот. 1. Назаров (Таджикистан). 2. Тіхан (Білорусь). 3. Новіцькій (Польща). Естафета 4 х 100 м. 1. Ямайка. 2. Японія. 3. Канада. Ямаєць Усейн Болт здобув 9 (!) золоту олімпійську нагороду в кар'єрі. Жінки. Ходьба, 20 км. 1. Лю Гун (Китай). 2. Гонсалес (Мексика). 3. Люй Сючжі (Китай). Естафета 4 х 100 м. 1. США. 2. Ямайка. 3. Велика Британія. Жердина. 1. Стефаніді (Греція). 2. Морріс (США). 3. Маккартні (Нова Зеландія). 5000 м. 1. Черуйот (Кенія). 2. Обірі (Кенія). 3. Аяна (Ефіопія).

Кінний спорт. Індивідуальний конкур. 1. Скелтон (Велика Британія). 2. Фредріксон (Швеція). 3. Ламаз (Канада).

Синхронне плавання. Командні вправи. 1. РФ. 2. Китай. 3. Японія.

Бадмінтон. Одиночний розряд. Жінки. 1. Марін (Іспанія). 2. Венката (Індія). 3. Окугаре (Японія). Чоловіки. Дуети. 1. Китай. 2. Малайзія. 3 Велика Британія.

Бокс. Жінки. 60 кг. 1. Моссели (Франція). 2. Інь Цзюньгуа (Китай). 3. Потконен (Фінляндія); Белякова (РФ).

Велоспорт. ВМХ. Жінки. 1. Лондоньо (Колумбія). 2. Пост (США). 3. Ернандес (Венесуела). Чоловіки. 1. Філдс (США). 2. Ван Горком (Нідерланди). 3. Рамірес (Колумбія).

Водне поло. Жінки. 1. США. 2. Італія. 3. РФ.

Вільна боротьба. Чоловіки. 57 кг. 1. Гінчегашвілі (Грузія). 2. Гігучі (Японія). 3. Огли Алієв (Азербайджан); Рагімі (Іран). 74 кг. 1. Яздані (Іран). 2. Гедуєв (РФ). 3. Огли Гасанов (Азербайджан); Дем (Туреччина).

Сучасне п'ятиборство. Жінки. 1. Еспозіто (Австралія). 2. Клувель (Франція). 3. Новацька (Польща).

Тхеквондо. Жінки. 67 кг. 1. Г'єрі О (Корея). 2. Ніаре (Франція). 3. Гбагбі (Кот-д'Івуар); Татар (Туреччина). Чоловіки. 80 кг. 1. Сіссе (Кот-д'Івуар). 2. Мугаммад (Велика Британія). 3. Гарчегані (Азербайджан); Услаті (Туніс).

Футбол. Жінки. 1. Німеччина. 2. Швеція. 3. Канада.

Хокей на траві. Жінки. 1. Велика Британія. 2. Нідерланди. 3. Німеччина.

20 серпня.

Сучасне п'ятиборство. Чоловіки. 1. Лесун (РФ). **2. Павло Тимощенко (Україна).** 3. Усканга (Мексика).

Веслування. Чоловіки. Каное-двійки. 1000 м. 1. Німеччина. 2. Бразилія. **3. Україна (Дмитро Янчук і Тарас Міщук).** Байдарки-одиночки. 200 м. 1. Гіт (Велика Британія). 2. Бомон (Франція). 3. Кравіотто (Іспанія); Рауе (Німеччина). Байдарки-четвірки. 1000 м. 1. Німеччина. 2. Словаччина. 3. Чехія. Жінки. Байдарки-четвірки. 500 м. 1. Угорщина. 2 Німеччина. 3. Білорусь. **4. Україна.**

Художня гімнастика. Індивідуальна абсолютна першість. 1. Мамун (РФ). 2. Кудрявцева (РФ). **3. Ганна Різатдінова (Україна).**

Легка атлетика. Жінки. Стрибки у висоту. 1. Бейтіа (Іспанія). 2. Мірела Демірєва (Болгарія). 3. Власич (Хорватія). 800 м. 1. Семеня (ПАР). 2. Нійонсаба (Бурунді). 3. Вамбуї (Кенія). Естафета 4 х 400 м. 1. США. 2. Ямайка. 3. Велика Британія. Чоловіки. Спис. 1. Рьолер (Німеччина). 2. Єго (Кенія). 3. Волкотт (Тринідад і Тобаго). 1500 м. 1. Центровіц (США). 2. Маглуфі (Алжир). 3. Вілліс (Нова Зеландія). 5000 м. 1. Фара (Велика Британія). 2. Челімо (США). 3. Гебргівет (Ефіопія). 3. Лагат (США). Естафета. 4 х 400 м. 1. США. 2. Ямайка. 3. Багамські острови.

Стрибки у воду. Чоловіки. Вишка, 10 м. 1. Чень Айсень (Китай). 2. Санчес (Мексика). 3. Будая (США).

Тріатлон. Жінки. 1. Йоргенсен (США). 2. Шпіріг (Швейцарія). 3. Голанд (Велика Британія).

Тхеквондо. Чоловіки. +80 кг. 1. Ісаєв (Азербайджан). 2. Альфага (Нігер). 3. Сікейра (Бразилія); Чга Дон Мін (Корея). Жінки. +67. 1. Чжен Шуїнь (Китай). 2. Еспіноса (Мексика). 3. Волкден (Велика Британія); Гелловей (США).

Футбол. Чоловіки. Фінал. Бразилія — Німеччина. 1:1 (пенальті — 5:4). **Голи**: Неймар, 27 — Майєр, 59. Вирішальний пенальті забив форвард «Барселони» Неймар.

Матч за третє місце. Нігерія — Гондурас. 3:2.

Маунтинбайк (гірський велосипед). Жінки. 1. Ріссведс (Швеція). 2. Влошовська (Польща). 3. Пендрел (Канада).

Гольф. Жінки 1. Інбі Пак (Корея). 2. Ко (Нова Зеландія). 3. Шаньшань Фен (Китай).

Бадмінтон. Індивідуальні змагання. Чоловіки. 1. Чень Лун (Китай). 2. Лі Чонг Вей (Малайзія). 3. Віктор Аксельсон (Данія).

Бокс. Чоловіки. 56 кг. 1. Рамірес (Куба). 2. Стівенсон (США). 3. Агмадалієв (Узбекистан); Нікітін (РФ). 75 кг. 1. Лопес (Куба). 2. Мелікузієв (Узбекистан). 3. Шагсуварлі (Азербайджан); Родрігес (Мексика). Жінки. 51 кг. 1. Адамс (Велика Британія). 2. Урамун (Франція). 3. Валенсія (Колумбія); Жень Цаньцань (Китай).

Баскетбол. Жінки. 1. США. 2. Іспанія. 3. Сербія.

Гандбол. Жінки. 1. РФ. 2. Франція. 3. Норвегія.

Вільна боротьба. Чоловіки. 86 кг. 1. Садулаєв (РФ). 2. Яшар (Туреччина). 3. Шарифов (Азербайджан); Кокс (США). 125 кг. 1. Акгюль (Туреччина). 2. Гасемі (Іран). 3. Саїдов (Білорусь); Петріашвілі (Грузія).

Водне поло. Чоловіки. 1. Сербія. 2. Хорватія. 3. Італія.

Волейбол. Жінки. 1. Китай. 2. Сербія. 3. США.

21 серпня.

Баскетбол. Чоловіки. Фінал. США — Сербія. 96:66 (19:15, 33:14, 27:14, 17:23). «Бронза» в Іспанії.

Бокс. Жінки. 75 кг. 1. Шилдс (США). 2. Фонтейн (Нідерланди). 3. Шакімова (Казахстан); Лі Цянь (Китай). Чоловіки. 52 кг. 1. Зоїров (Узбекистан). 2. Алоян (РФ). 3. Фіноль (Венесуела); Гу Цзяньгуань (Китай). 64 кг. 1. Гаібназаров (Узбекистан). 2. Сотомайор (Азербайджан). 3. Дунайцев (РФ); Харутюнян (Німеччина). +91 кг. 1. Йока (Франція). 2. Джойс (Велика Британія). 3. Ргрович (Хорватія); Дичко (Казахстан).

Вільна боротьба. Чоловіки. 65 кг. 1. Рамонов (РФ). 2. Аскеров (Азербайджан). 3. Наврузов (Узбекистан); Маркес (Італія). 97 кг. 1. Снайдер (США). 2. Газюмов (Азербайджан). 3. Сарітов (Румунія); Ібрагімов (Узбекистан).

Маунтинбайк. Чоловіки. 1. Шуртер (Швейцарія). 2. Кулгаві (Чехія). 3. Ніколас (Іспанія).

Волейбол. Чоловіки. 1. Бразилія. 2. Італія. 3. США.

Гандбол. Чоловіки. 1. Данія. 2. Франція. 3. Німеччина.

Художня гімнастика. Групові вправи. 1. РФ. 2. Іспанія. 3. Болгарія.

Легка атлетика. Марафон. Чоловіки. 1. Кіпчоге (Кенія). 2. Лілеса (Ефіопія). 3. Рапп (США).

***

Лідери медального заліку:

1. США — 121 нагорода (46 золотих, 37 срібних, 38 бронзових).

2. Велика Британія — 67 (27, 23, 17).

3. Китай — 70 (26, 18, 26)...

В активі України 11 медалей (2, 5, 4).

Фото rio2016.com.

Сторінку підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ

Над номером працювали: Наталя ЯРЕМЕНКО, Алла ДОДАТКО, Світлана ЧОРНА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2016 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 49315
Макет, верстка — редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**
Сайт — www.golos.com.ua

